

Kuifje

12 F • NEDERLAND 80 ct • HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77 JAAR

TIBET A.P. DUCHÂTEAU-71

DE TOESTAND

Whip Rafale is meesterlijk zoals altijd. Ze is zelfs « Ge-laai » te vlug af. Deze laatste stort neer onder de ogen van BRUNO BRAZIL.

De trouwe gezellen van de KOENE RIDDER zijn gekwetst en vermoeid door de vreselijke strijd. Ze kunnen niet meer verder reizen. Gilbert van Walburghe zal proberen de wagen met de schat uit de modder te trekken...

Professor Zechilla is een bedrieger, een afzetter. Zijn volgende slachtoffer zal Archibald Gold zijn, tenzij CHICK BILL en KLEINE POEDEL dit kunnen beletten...

DE CONQUISTADORES! De verovering van Mexico wordt hier getekend en verteld door Jean Torton en Laymilie.

Cuervo, een stationnetje aan de spoorlijn van Tucumcart naar Santa Rosa, ligt te blakeren in de felle zon. Het is middag als DYLAN STARK er uit de trein stapt...

Het « schitterend » avontuur van een edel metaal: GOUD! Ons dossier van de week.

ALEX wil dat het goud van het legioen naar het Romeinse kamp wordt gevoerd. Voor dit goud is er immers al te veel bloed gevloeid.

De Groot en Turk hebben hun fantasie de vrije loop gelaten. SPEEL MEE!

RIK RINGERS JAAGT OP DE GIER! Het zal iedereen verheugen dat Rik Ringers opnieuw in ons blad verschijnt!

Dit weekblad moet verkocht worden tegen de verplichte prijs.

Het mag noch in een leesmap, noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend! Tekeningen en manuscripten — niet door ons gevraagd — worden niet teruggezonden.

27-4-71

Het weekblad « KUIFJE » Lombard Uitgaven

P.H. Spaaklaan 1-11 - 1070-Brussel. — Prk. 1909.16

Uitgever : Raymond LEBLANC, ls. Gerardlaan 9, 1160-Brussel.

Directeur : Guy LEBLANC.

Redactie : GREG - H. LIESSE - D. PHILIPPART

Heliodruk : N.V. PERIODICA.

KUIFJE-NEDERLAND

Redactie, Advertenties en Administratie : Weekedities N.V.
Postbus 10318 Amsterdam — Tel. (20) 23 46 94 — Postgiro 37.43.17

HIER KAN MEN KUIFJE KRIJGEN IN HET BUITENLAND

Frankrijk : DARGAUD S.A., 12 r. Blaise Pascal, 92 - Neuilly s/S.

Zwitserland : INTERPRESS S.A., 16 r. Beausejour, 1.000 Lausanne

Canada : LES MESSAGERIES, 8320 de Lorraine, Anjou 437, Québec.

ABONNEMENTEN	België	Nederland	Buitenland
3 maanden	160 F	f 8,35	190 BF
6 maanden	300 F	—	360 BF
1 jaar	590 F	f 33,40	700 BF
2 jaar	1.150 F	—	1.370 BF

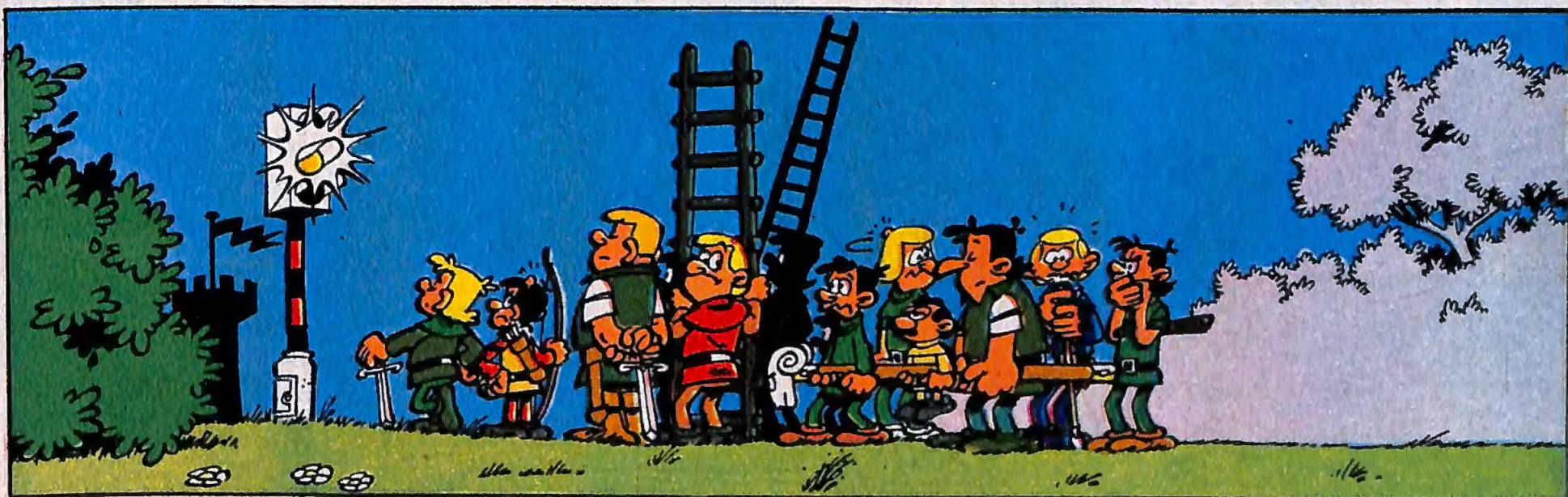
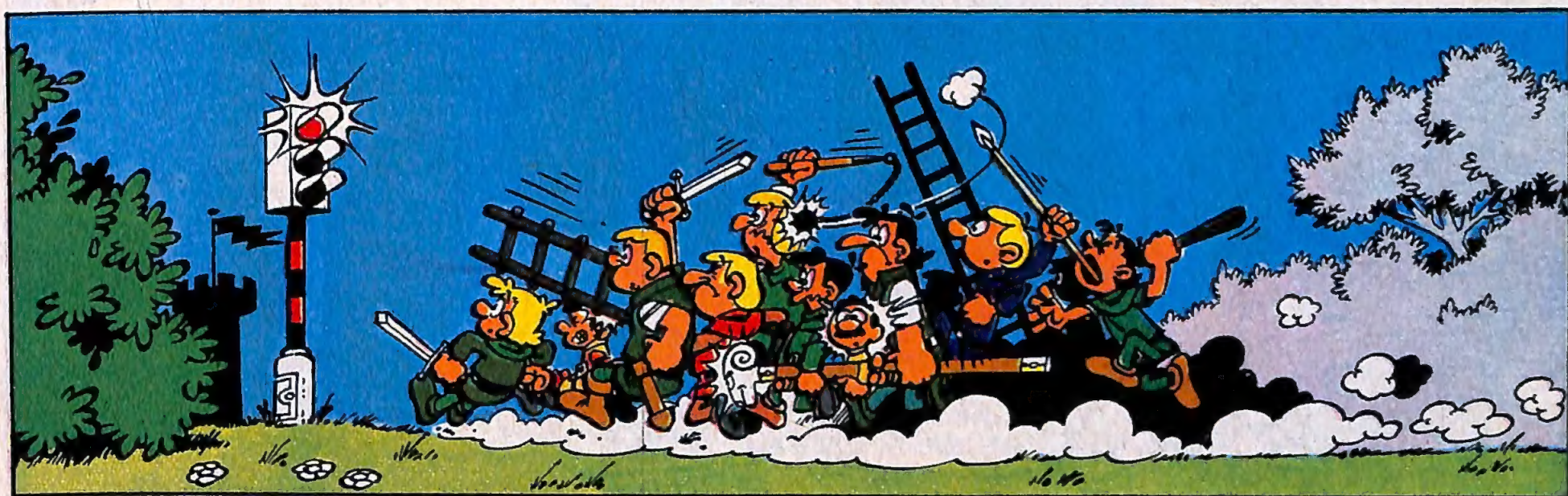
* Advertenties voor België : Tel. 02/22.56.00

Advertenties voor Nederland : KUIFJE-NEDERLAND.

ROBIN HOED

TURK
DEGROOT

BRUNO BRAZIL

William VANCE
Louis ALBERT

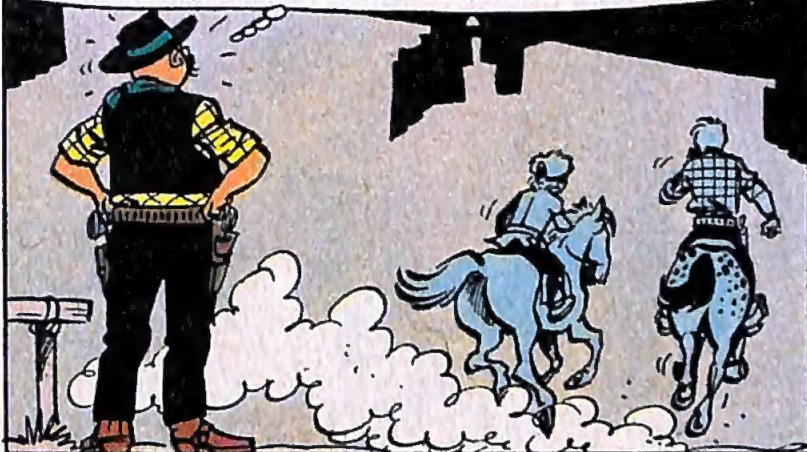
de versteende stad

de ijzeren cowboy

DAAR GAAN ZE DAN ALLETTWEE! CHICK BILL BEWEERT DAT ZECHILLA EEN OPLICHTER, EEN BANDIET EN NOEM MAAR OP IS! NU SNAP IK WAAROM IK TELKENG WEER IN VRBEMOEDSOORTIGE AVONTUREN VERZEELD RAAK...

OMDAT CHICK BILL EEN ECHTE MOEIAL IS!

IK VOEL DAT ER STORM OP KOMT IS... JA!... IK BEN HEEL SLECHT GEHUMEURD...

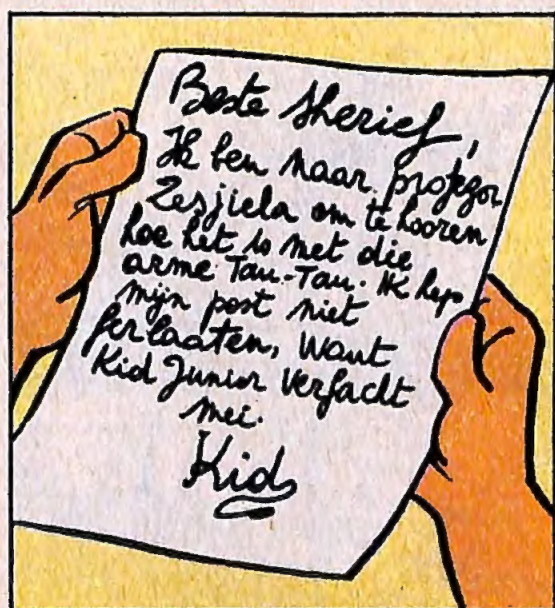
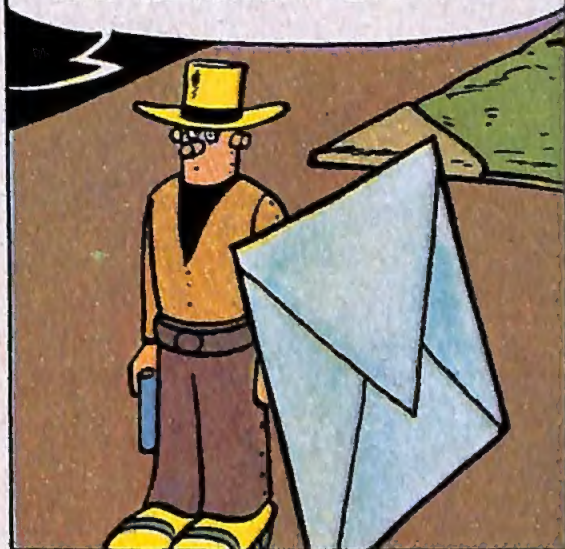
EN IEMAND ZAL DAAR DE GEVOLGEN VAN ONDERVINDEN... IK ZAL HEM...
WAAR IS KID?

HIJ IS ER NIET. HIJ HEEFT ZIJN POST VERLATEN... HIJ ZAL ER VAN LUSTEN!

WAT BETEKENT DAT?

NEE...NEE...IK DURF NIET TE ZEGGEN WAT IK NU OP 'T HART HEB... 'T ZOU NIET DOOR DE MAZEN VAN DE GENGUUR KUNNEN...

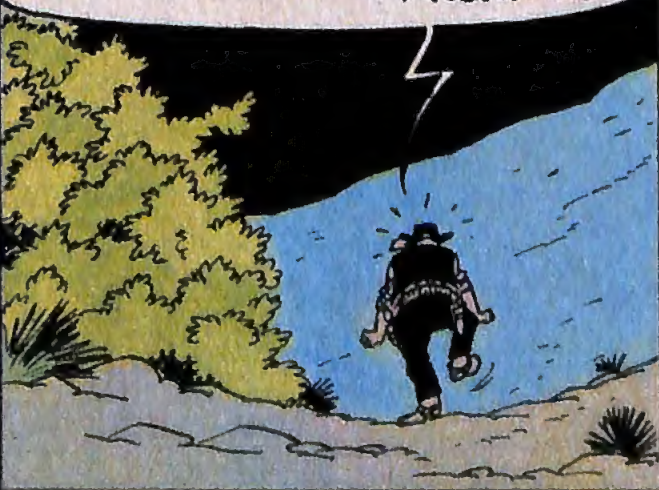
BIJ DE PROF! IK MAAK GEHAKT VAN KID ORDINN!

VANAVOND ZAL HIJ BOETEN VOOR AL DE DOMME STREKEN DIE HIJ IN ZIJN CARRIÈRE HEEFT UITGEHAALD...

EN NU MIJN BESLUIT VAST STAAT, VOEL IK ME OPAELUCHT EN BLIJ... IK VOEL ME PLUIMLICHT... ARGH! ARGH!

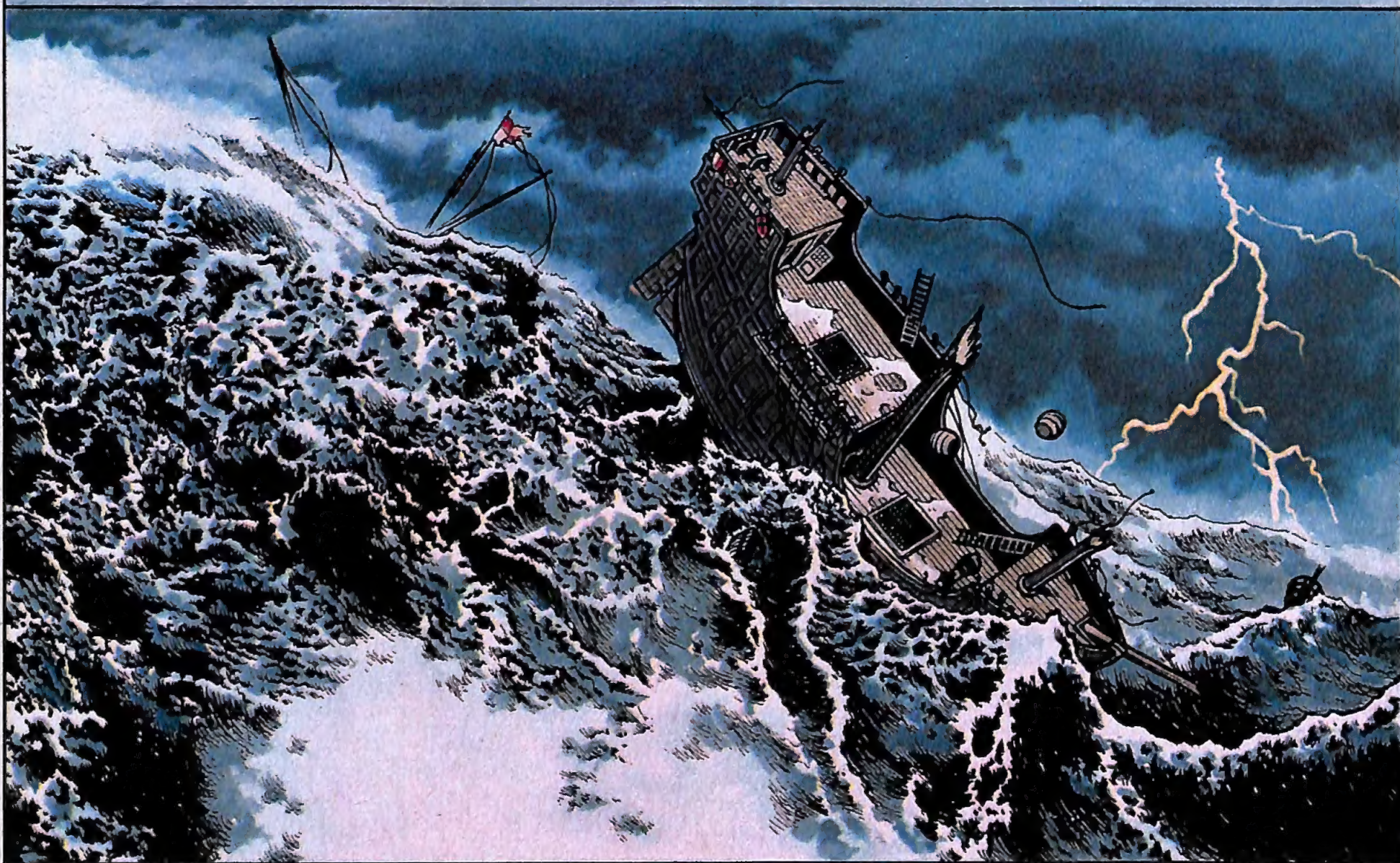
PSSSTT! BEN JIJ HET, CHEF?

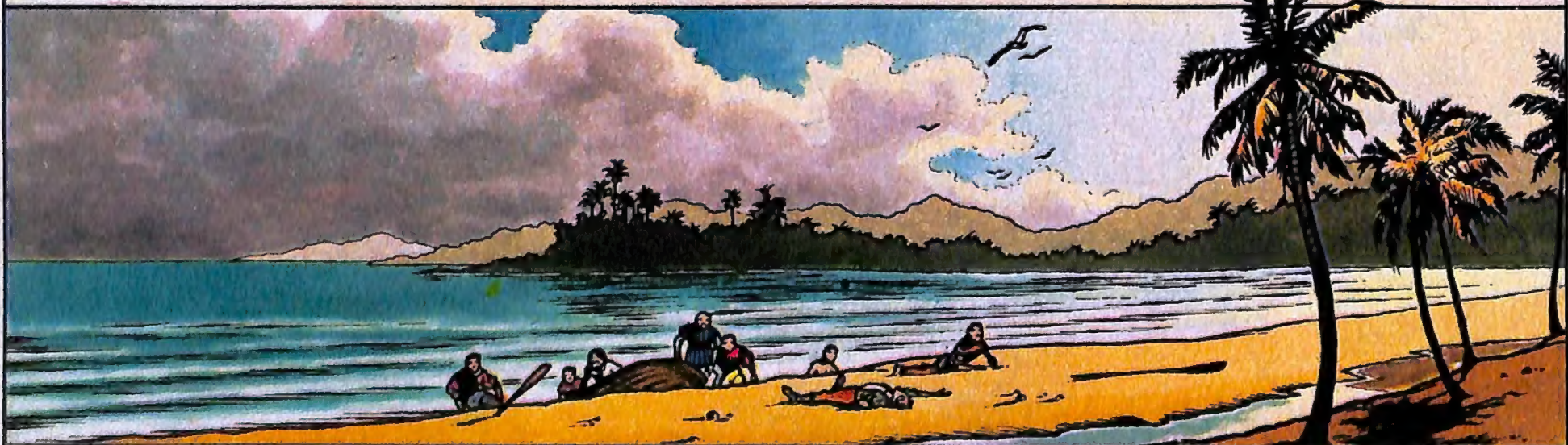

DE VEROVERING VAN MEXICO

EENS WAS DIT EEN TROTSE SPAANSE DRIEMASTER... NU IS HET NIET MEER DAN EEN GEBROKEN EN GEBEUKT WRAK, DAT WEERLOOS OVERGELEVERD IS AAN DE WOESTE GOLVEN...

ENKELE MANNEN ZIJN, NA HET VRESELIJKE GEVECHT MET DE OCEAAN, AANGESPOELD OP EEN WIJD STRAND...

ZE ZIJN NIET MEER DAN KINDEREN, DIE VRAGEN STELLEN...

WAAR ZIJN WE

WAT IS DIT VOOR VREEMD LAND?

ZIJN WE HIER WELKOM?

ZEG HET ONS, GUERRERO!

WE LEVEN NOG EN DAT IS HET VOOR-NAAMSTE. WE MOETEN VOEDSEL ZOEKEN EN WACHTEN TOT ER EEN SCHIP VOORBIJ KOMT.

DAAR! KIKK!

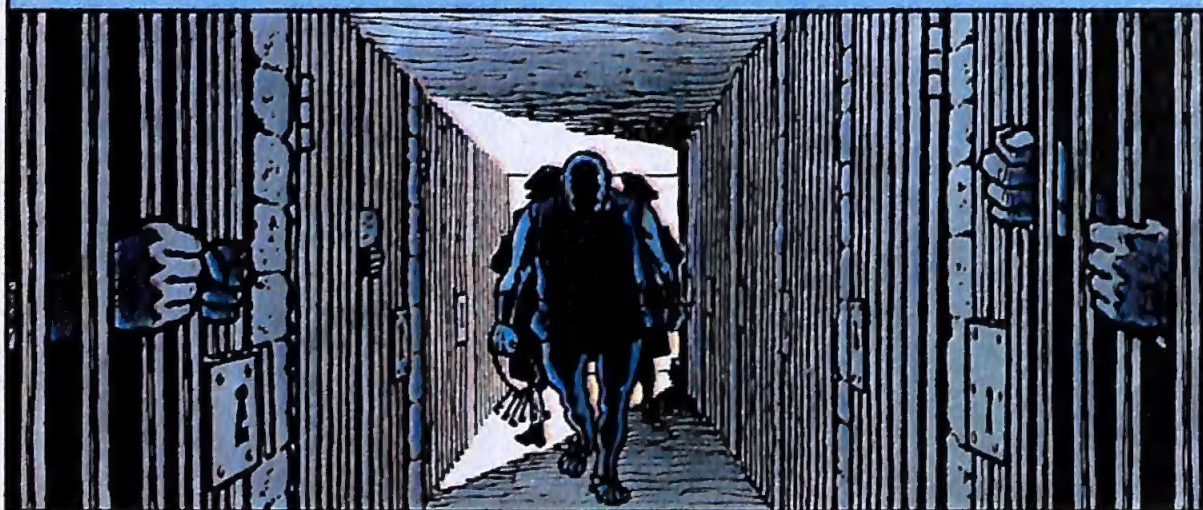

(*) HALACH-HUINIC = KONING IN DE TAAL DER MAYA'S.

NIEUWSGIERIG WAREN OOK DE BEWONERS VAN CUBA EN HET GEBRUIK VAN KOOIEN WAS OOK DAAR BEKEND. ZE WERDEN DAAR ECHTER "GEVANGENISSEN" GENOEMD.

HIER IS HET, HEER.

MAAK OPEN.

KOM ERLIJT!

VERTEL DE HEREN WAT JE WEET.

EN WEE JE GEBEENTE ALS JE LIEGT!

DAT IS DE WAARHEID, HEER... HELE STREKEN... RIJKE EN MACHTIGE VOLKEREN... TEN WESTEN VAN DIT EILAND...

IN HET PALEIS VAN DIEGO VELASQUEZ, DE GOUVERNEUR VAN CUBA...

IN HET WESTEN?

JA, EXCELLENTIE.

WAT ZEG JE ERVAN, CORDOBA?

PREIES WAT DE HELE STAD ERVAN ZEGT.

EN WAT IS DAT?

IEDEREEN WIL WETEN WAT DIE VERHALEN BETEKENEN.

IK, VELASQUEZ, GOUVERNEUR VAN CUBA, ZAL JE DRIE SCHEPEN TOEVERTROUWEN OM EENS TE GAAN KIJKEN.

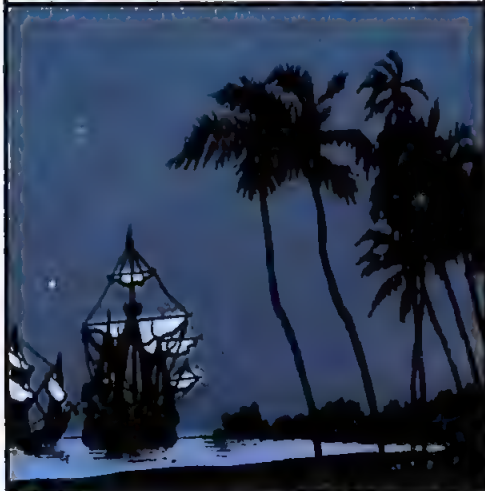
DAT MAG IK WEL!

NA EEN TOCHT VAN 21 DAGEN, (ER WAREN ZES JAAR VERLOPEN NA DE SCHIPBREUK VAN GUERRERO) BEREIKTE CORDOBA MET DRIE SCHEPEN EN EEN HONDERDTAL METGEZELLEN YUCATAN...

TEGEN DE AVOND BEREIKEN
DE SCHEPEN DE KUST.
HET ANKER WORDT UIT-
GEWORPEN.

DE VOLGENDE DAG...

MAAR ... WAT...

KAPITEIN! KAPITEIN!
KOM EENS KIJKEN!

WAT IS ER?
OOOH!

SCHREEUW NIET ZO! ZORG ERVOOR DAT WE AAN
LAND KUNNEN GAAN!

HET LIJKT
BYZANTIUM WEL!

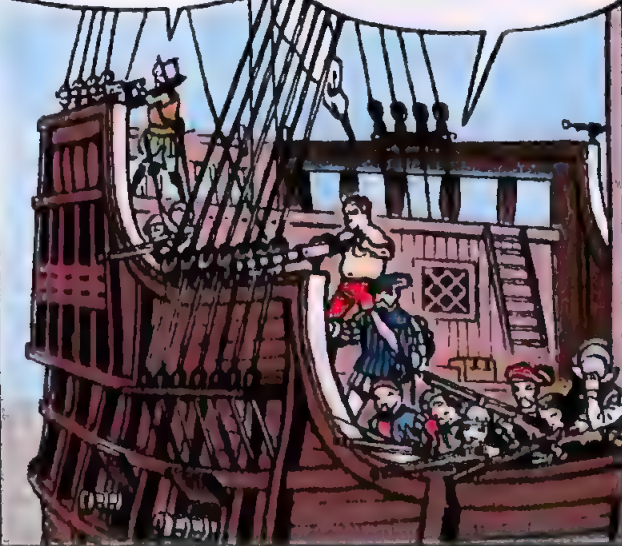
DENKT U
WERKELIJK.

LAAT MAAR. HET IS NIET MEER
NODIG. WE KRIJGEN BE-
ZOEK!

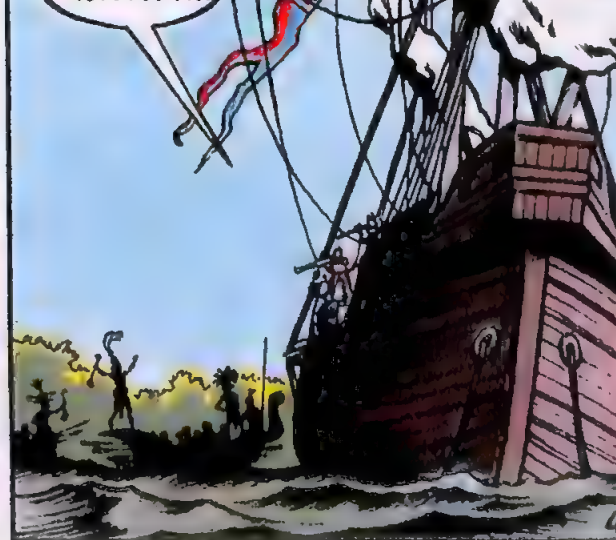

ER NADEREN
SCHEPEN.

HOU ZE ONDER
SCHOT!

MAAR
WACHT...

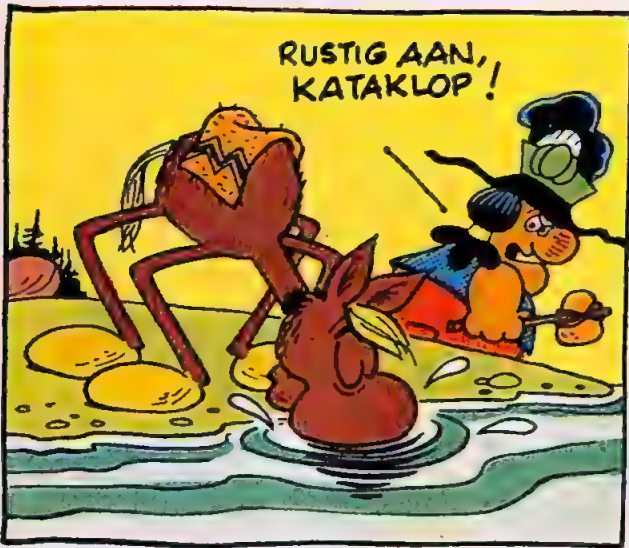

wordt vervolgd

ROODDOOG

GORDON BESS

RUSTIG AAN,
KATAKLOP!

ALS JE ZOVEEL
WATER DRINKT, KUN
JE VANAVOND ONMO-
GELIJK MEE TEN
STRIJDE!

WAT GEK!
DE KREEK IS OPEENS
DROOG GEVALLEN!

JE GELOOFT ME NOOIT, MAAR
IEMAND HEEFT EEN SNAAR
VAN MIJN GITAAR
GESTOLEN!

ALLE SPORTIEVE JONGELUI GAAN NAAR HET EURO FAIR-PLAY FEEST

Georganiseerd door de Europese Fair-Play Beweging
ter gelegenheid van het Internationaal Opvoedkundig Jaar (UNESCO).

OP 1 MEI 1971

IN HET DRIE LINDEN-STADION
(Trois Tilleuls)
BRUSSEL 17

met de medewerking van

ROYAL RACING BOSVOORDE
ROYAL RACING-WHITE

**FAIR-PLAY
PRIJS**

van Z.M. Koning Boudewijn.
Medailles van het Internationale Co-

mité v. Fair-Play Trofeeën « Pierre de
Coubertin » en de Europese Raad.

**HET XXIe EUROPESE
TOERNOOI
VAN DE MINIEMEN**

Challenge « Prins Alexander » —
Medaille van de Ministers voor Ne-
derlandse en Franse Cultuur en van
Onderwijs, het Belgisch Olympisch
Comité, de Provincie Brabant, de
Stad Brussel, de Gemeente Water-
maal-Bosvoorde enz.

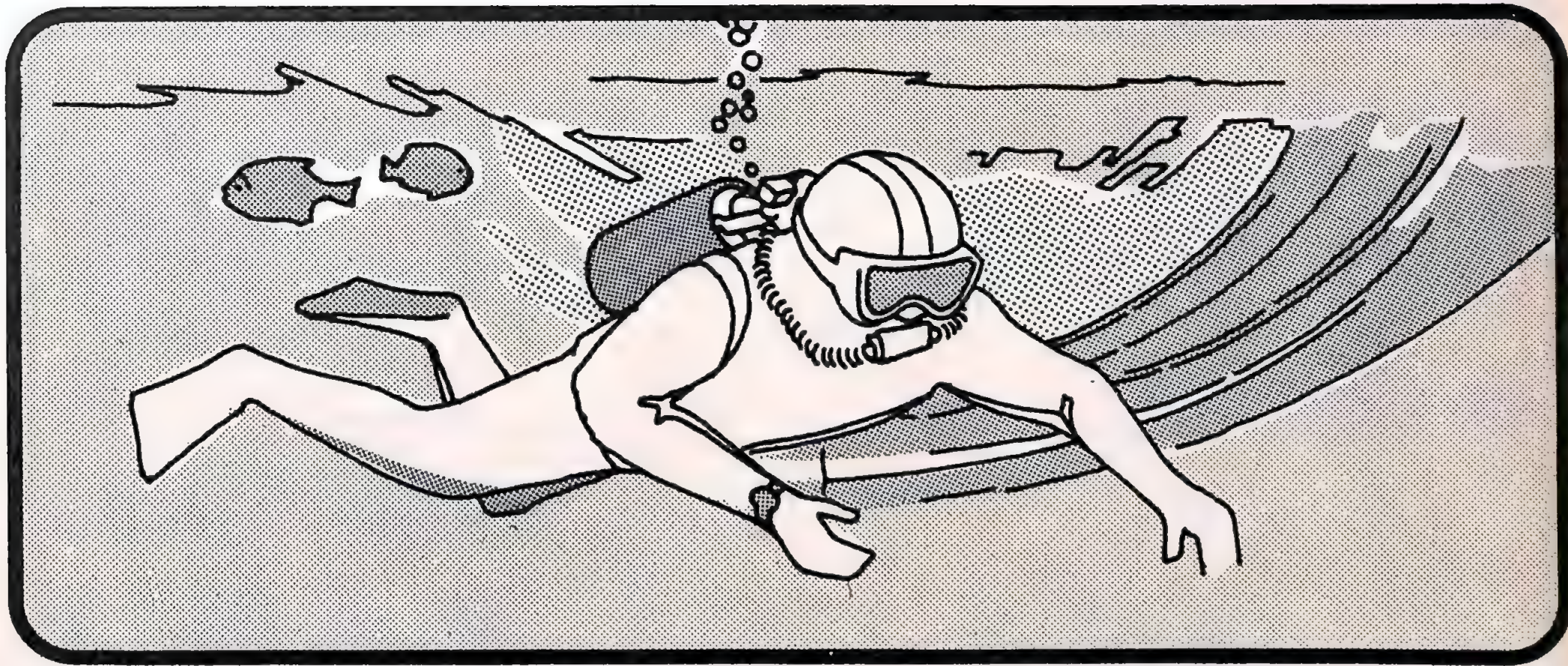
Internationaal multisport-programma :

Voetbal, Hockey, Mini-basket, Atle-
tiek, Balle-Pelote, Zwemmen...

Met de medewerking van het Rijks-
en het Vrije Onderwijs en talrijke
clubs, ploegen en groepen uit de ne-
gen provincies van ons land en uit
verschillende Europese landen.

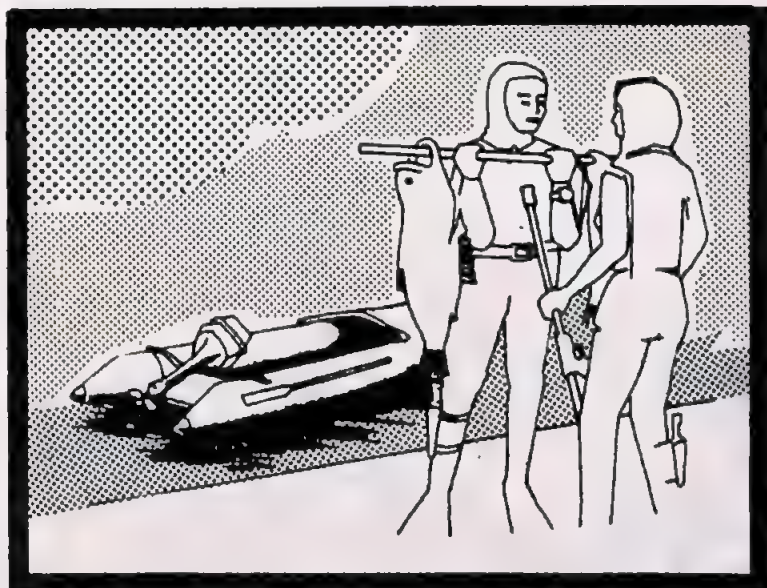
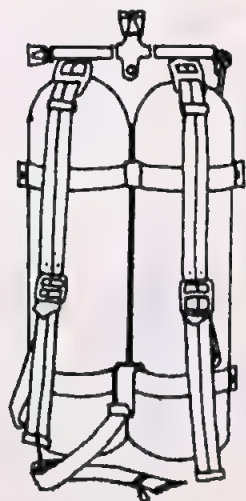
**DE FAIR-PLAY
BELOFTE**

van alle jonge deelnemers!
Prachtige prijzen en herinnerings-
medailles.

Cousteau
duikerspak

DUIKEN DIEPZEEVISSSEN

LA SPIROTECHNIQUE
BEUCHASUB - TECHNISUB
compressoren BAUER
waterdichte horloges
AQUASTAR - veiligheidsvesten
FENZY

YACHTING PIRELLI 6 modellen
opblaasbaar - oliejasen COMBET
reddingsvesten SURFAS - waterdichte
zakken BULLE - radio TECHNIFRANCE
bootslaarzen BOTALO - isolerende
kledingstukken CALYPSO -
waterski's PONCELET
buiten boord motors JOHNSON

Nouveauté 1971 YAK III 13.950.- BTW inbegrepen
3 m 20 - 65 - transport op auto -
waterski binnen uw bereik - proef op aanvraag
Zeilen - vissen

L'EQUIPEMENT SOUS-MARIN LA NAUTIQUE BELGE

Georges Raeymaeckersstraat, 45-53 - 1030 BRUSSEL - Tel. (02) 15.07.72 - 15.84.96

800 m2 expositieruimte
ter plaatse en een zeer
groot aantal wederverkopers

BON voor gratis documentatie
jacht* watersport*

Naam

adres

woonplaats

* doorhalen wat niet verlangd wordt

DYLAN STARK

ROMAN VAN
PIERRE PELOT

ILLUSTRATIES
HERMANN

HOOFDSTUK II

Even verdween het perron in een dichte wolk stoom, daarna zetten de wielen zich langzaam in beweging. Higgend en puffend begon de trein vooruit te schuiven en het geschreeuw van de cowboys werd erdoor overstemd. De trein voor Santa Rosa verliet langzaam het station van Cuervo en de man op het perron keek ernaar met iets van opluchting in zijn ogen.

Hij was groot, tamelijk mager en een ietsje gebogen. Een mesties met een hoekig gezicht, dat er vuil uitzag door

DE VERGISSING

een baard van enkele dagen. Hij droeg een brede hoed en zijn zwarte haar viel tot laag in zijn nek. De blauwe broek van ruwe stof was versleten, maar schoon en het leek wel of de Indiaanse, leren jas geen greintje warmte doorliet.

Even bleef hij zo op het perron staan, zijn paard bij de teugel houdend, zijn samengeknepen ogen gericht op de plek, waar de trein tussen de huizen verdwenen was. De laatste restjes stoom waren opgelost in het brandende zonlicht...

Daarna zuchtte de man. Zijn lippen waren dik, maar toch was zijn mond

hard. Hij knikte eens vaag met zijn hoofd. De oude man, die als stationschef werkzaam was, stapelde pakken op elkaar tegen de witte muur van het station. De mesties zuchtte opnieuw en begon vervolgens naar het einde van het perron te lopen. Een man stond slaperig met zijn ellebogen op het hek te leunen. Hij droeg een vreemde strooien hoed. Om zijn schouders had hij een soort deken van grijze wol. Tussen zijn gekruiste armen had hij losjes een geweer.

Alles ging opeens zeer snel. Zonder handgemeen of gegil. Het was alsof

het niet anders kon gaan. De mesties begreep opeens dat de Mexicaan daar op hem stond te wachten. Hij wist ook dat de man met opzet de doorgang afsloot en hij merkte dat de loop van het geweer een beetje te veel op zijn maag gericht was.

Maar het volgende ogenblik was het al te laat.

Zonder het te zien wist hij dat de man, die zich achter hem bevond, dezelfde was als degene, die enkele ogenblikken tevoren over het perron gelopen had. Hij herinnerde zich dat deze man eveneens een geweer had. Hij voelde iets hard in zijn rug... Een

SLA OM ►

DYLAN STARK

Vervolg

geweer voor hem en een geweer in zijn rug. En daarna een hand, die handig de Remington uit de holster haalde.

— Wat betekent dit? gromde de mesties.

Er was geen spoorje angst op zijn gezicht te bespeuren, noch in de rauwe toon van zijn stem. Alleen verbazing en een soort ironie.

In zijn hals voelde hij de warme ademhaling van de man. Zijn stem was niet meer dan een gemeen gefluister:

— Beweeg je niet, amigo.

Het gezicht van de Mexicaan aan de andere kant was volkomen uitdrukingsloos, maar dat gold niet voor zijn vinger aan de trekker.

— Jij gaat keurig met ons mee, her-nam de stem van de man achter hem. De mesties probeerde een blik achter zich te werpen. Hij zag slechts de rand van een hoed, de schaduw van een gezicht... en verderop de bewegingloze gestalte van de stationschef, die het toneeltje gadesloeg zonder iets te doen. Op het moment dat hij wilde gaan schreeuwen of iets anders wilde proberen, hoorde hij weer de stem van de man achter hem, terwijl de loop nog dieper in zijn rug geduwd werd:

— Schreeuw niet, blijf rustig. Dat is je enige kans om in leven te blijven. Er stond nu alleen nog maar verbazing in de ogen van de mesties en misschien ook iets van... woede.

De Mexicaan met de korte cape ging opzij, opende het hek met zijn laars en de mesties liep door de opening.

* * *

Er was geen straat in Cuervo. Er was slechts een soort plein, dat doormidden gedeeld werd door de spoorlijn met in het midden het stationsgebouwtje. Rondom het plein stonden de witte, ongelijke huizen. Voor elk huis was een houten of stenen stoep. Er waren ook houten bouwsels, met gebarsten en afgebladerde voor-gevels.

En verder was er heel weinig volk in de stad. Niemand om precies te zijn. Slechts de stilte en de zon met hier en daar een schaduwplek en... geen mens... Alleen de mesties, zijn paard

en de twee gewapende mannen, die hem op de hielen volgden, liepen snel over het plein naar een laag huis, dat een hotel had kunnen zijn, te oordelen naar het uithangbord, dat boven de versleten veranda hing.

Midden op het plein zei de man, die vlak achter de mesties liep:

— Angel, ga de anderen waarschuwen. Het is niet nodig dat ze nog langer in die brandende zon blijven wachten. Angel was de Mexicaan met de deken. Hij aarzelde een seconde, even flitste er een licht in zijn ogen.

— Het zal wel gaan verzekerde de ander. Ik ben groot genoeg om op hem te passen. Angel ging weg op zijn kromme benen, het geweer in de hand. De man bracht de mesties tot voor het hotel. Hij beval hem zijn paard daar vast te binden. De mesties sloeg de teugels om de kromgetrokken paal.

— Ga naar binnen, zei de man achter hem.

De mesties liep over het houten plankier en schoof het kralengordijn opzij. De zaal was erg laag en het was er erg donker na het verblindende licht van buiten.

Een man stond half slapend over de stenen toeg geleund. Hij richtte maar amper zijn ogen op.

De loop prikte weer in de rug van de mesties en de stem zei: De trap! De mesties begon de gammele trap op te lopen. De muren waren vuil en afgebladderd. Een gang. Een deur, die op een kier stond.

— Naar binnen.

Hij duwde de deur verder open en ging naar binnen. Hij kwam in een klein, vies vertrek, waar een bedompte lucht hing. Er was maar één klein raam. Er stonden een bed in het kamertje — een strozak op een ijzeren geraamte — en een rieten stoel. Tegen de muur een wankelende tafel met daarboven 'n afgeschilderde spiegel. De mesties draaide zich om en ging op het bed zitten. De andere man schopte de deur dicht. Hij was groot en stevig gebouwd met een rond gezicht.

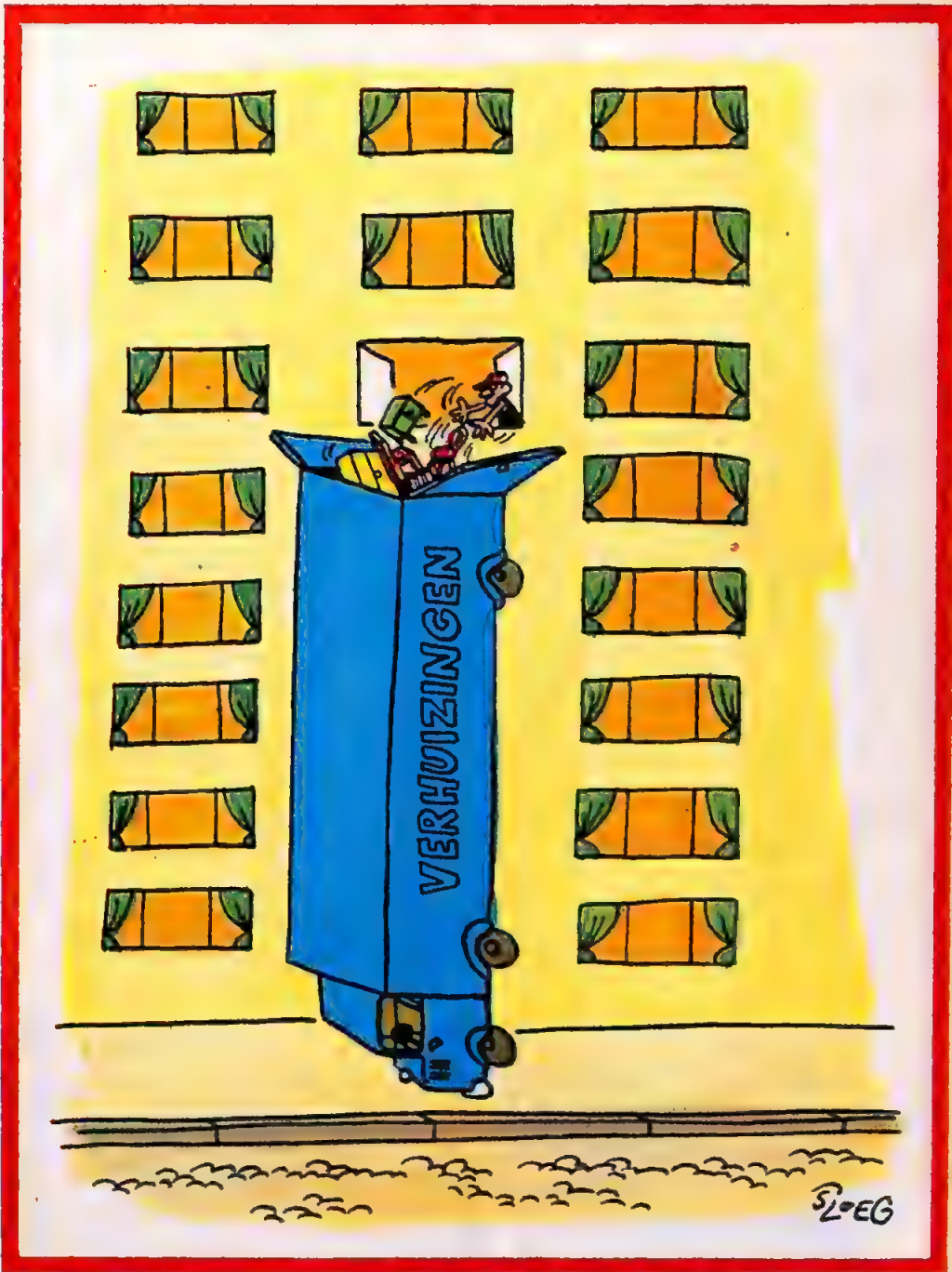
De mesties grijsde en zei:

— Ik vind het vervelend om je dit te zeggen, hombre, maar het is duidelijk dat je een vriend verwachtte en dat ik die vriend zeker niet ben. Mijn naam is Stark, Dylan Stark. De man haalde een schouder op zonder dat zijn geweer bewoog en zei:

— Mijn naam is Rios als je daar belang in stelt. En hij zag eruit alsof dat hem volkomen onverschillig liet.

WORDT VERVOLGD

lachen met PLOEG

BIC ORANJE 4,50F

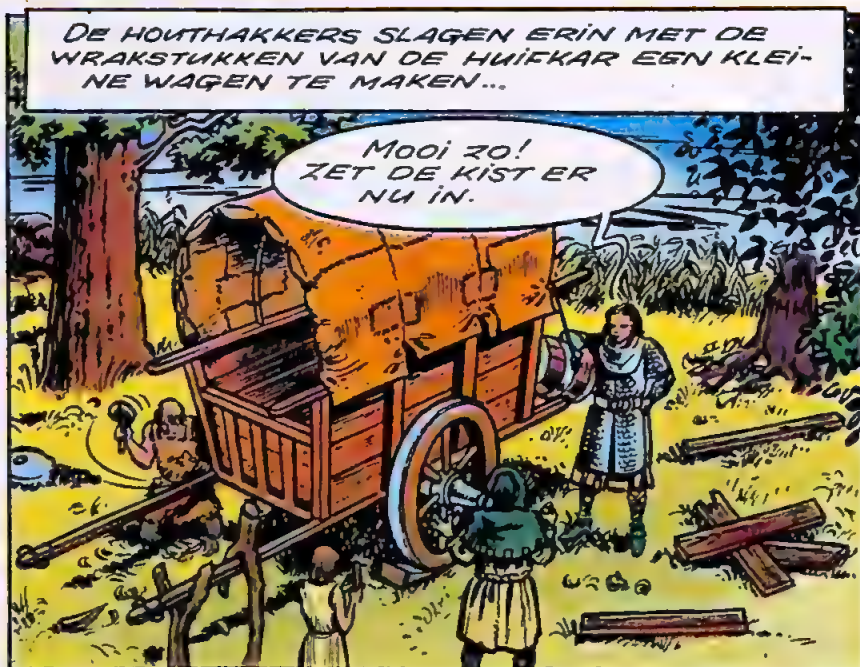
dechy

DE KOENE RIDDER

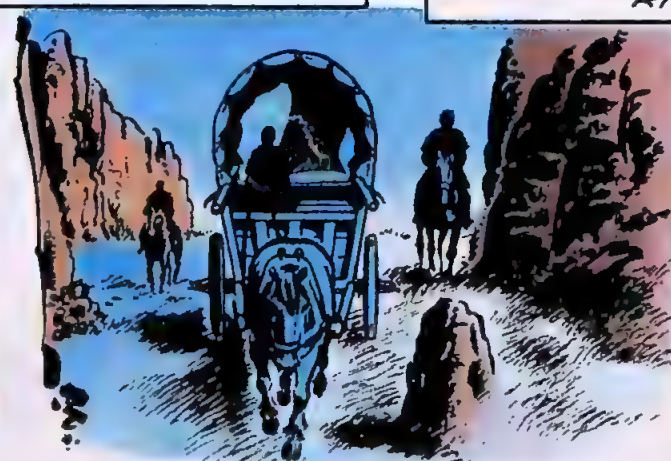
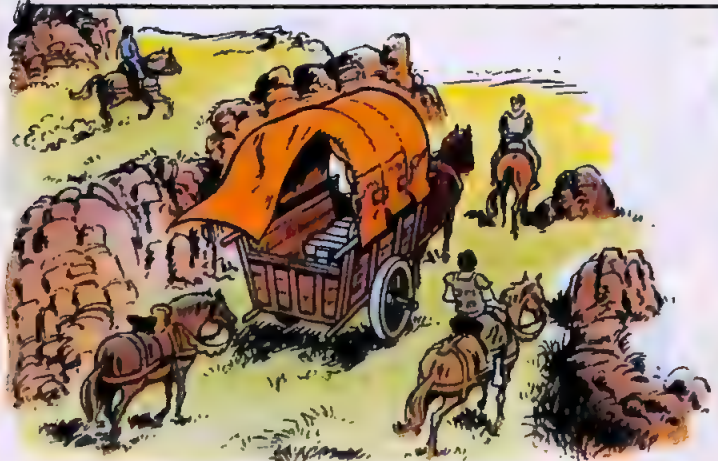

François
CRAENHALS

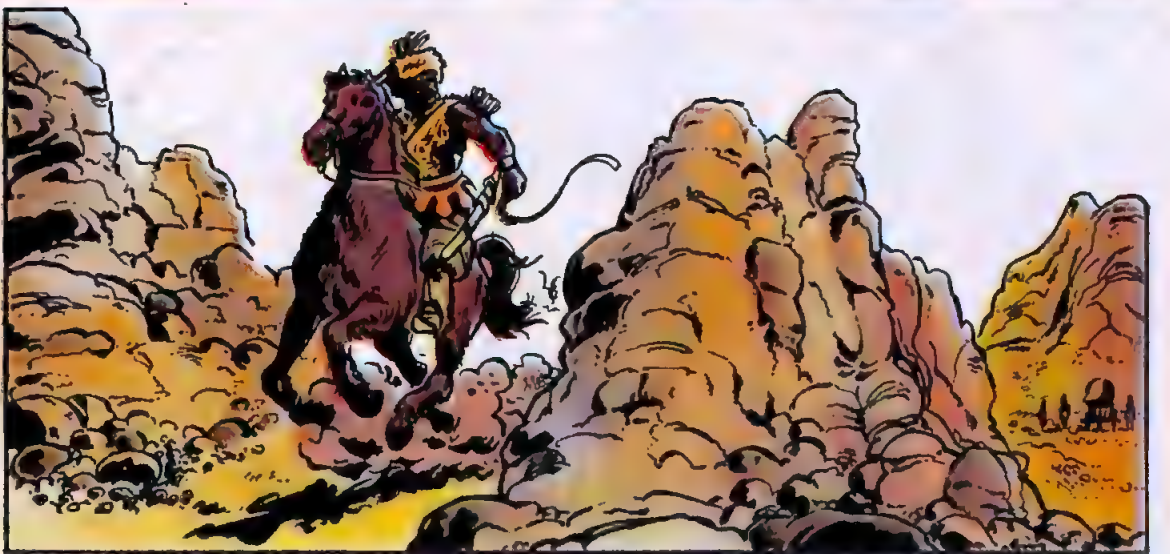

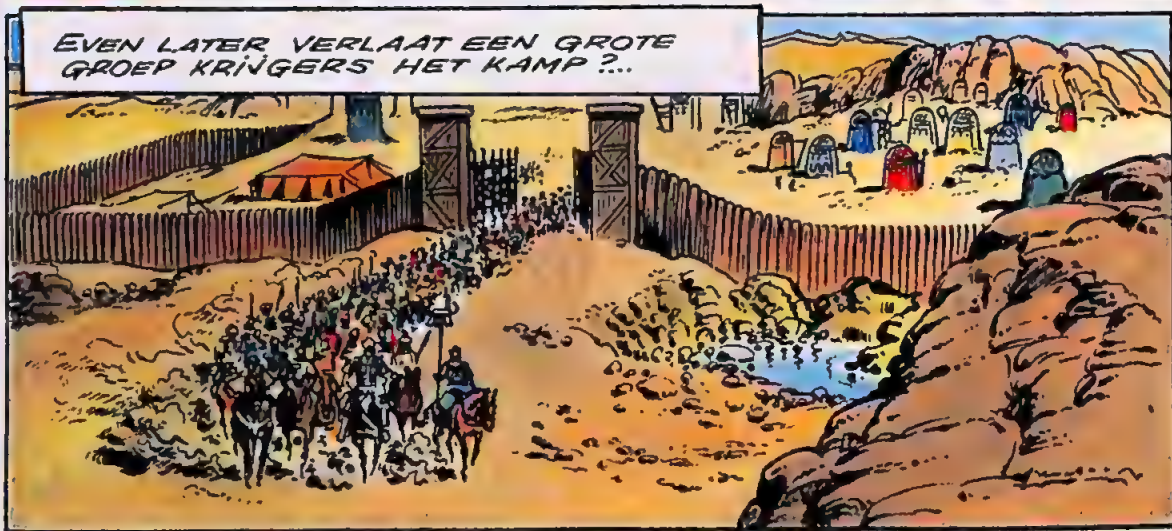
MET DE PAARDEN, DE WAPENS EN DE UITRUSTINGSSTUKKEN, DIE ZE VAN DE VIJAND GENOMEN HEBBEN, KUNNEN ZE HUN EIGEN UITRUSTING AANVULLEN.

EN DE REIS WORDT VOORTGEZET. NA DE UITGESTREKTE VLAKTEN VAN HONGARIJE VOLGT HET WOESTE LAND VAN BULGARIE...

de schat van de wijze

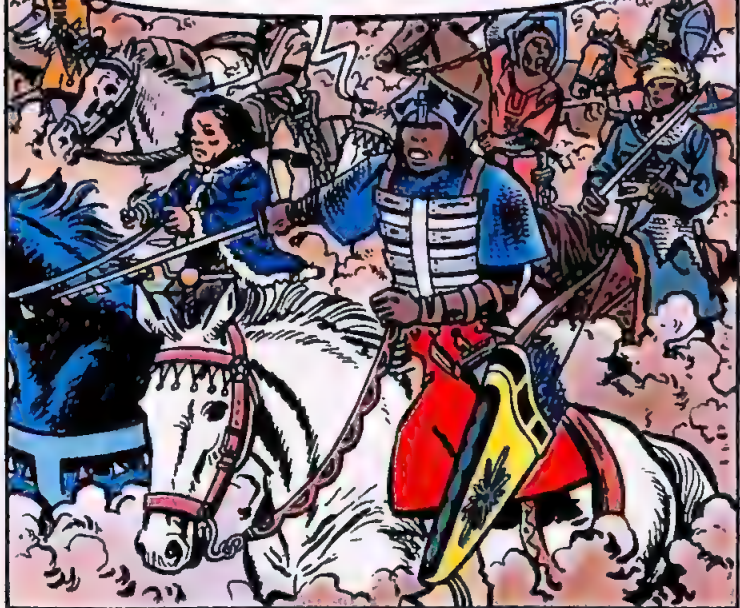
IK BEGRIJP HET! DAT IS WAAR-
SCHIJNLIJK HET EERSTE TREFFEN
TUSSEN HET LEGER VAN ALEXIS
EN DE TURKS-TATAAR-
SE HORDEN!

HET GAAT NIET OM ONS,
MAAR WE ZITTEN ER WEL
LELIJK TUSSEN.

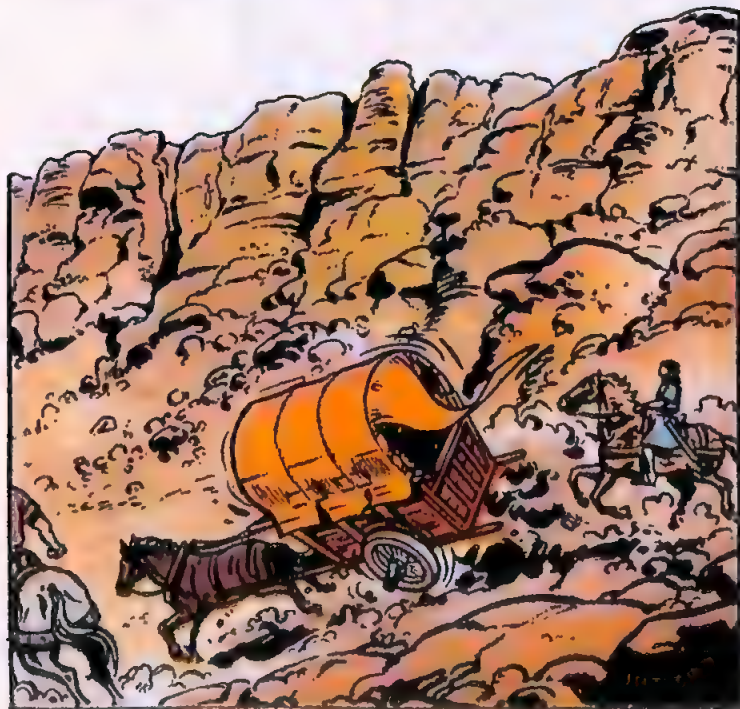
HET BYZANTIJNSE LE-
GER! JIJ HEBT ME IN DIT
GEVAARLIJKE AVON-
TUUR GEBRACHT!

NAAR HET RA-
VIJN! VLUGGER!

KIJK UIT!
AAAAH!

DIE ZONDAG MORGEN WAS HET DE GROTE DAG...

EEN BEETJE DICHTER BIJ ELKAAR... ZO... NIET MEER BEWEGEN... JA!

ONDERTUSSEN...

NIKS ZEGGEN, JONGENS. NEEM IK LEKKER OP 'T ONVERWACHTS!

THUIS...

LIEF GLIMLACHEN ALSJEBLIEFT.

ZOU IK JOU EENS WILLEN ZIEN DOEN, MET DE ZON IN JE OGEN,

NEMEN DIRK, DAT WORDT EEN LEUKE FOTO,

JAAA! ZE STAAN EROP,

AAN TAFEL ...

OP DE GEZONDHEID VAN ONZE KLEINE KARIN

FLASH

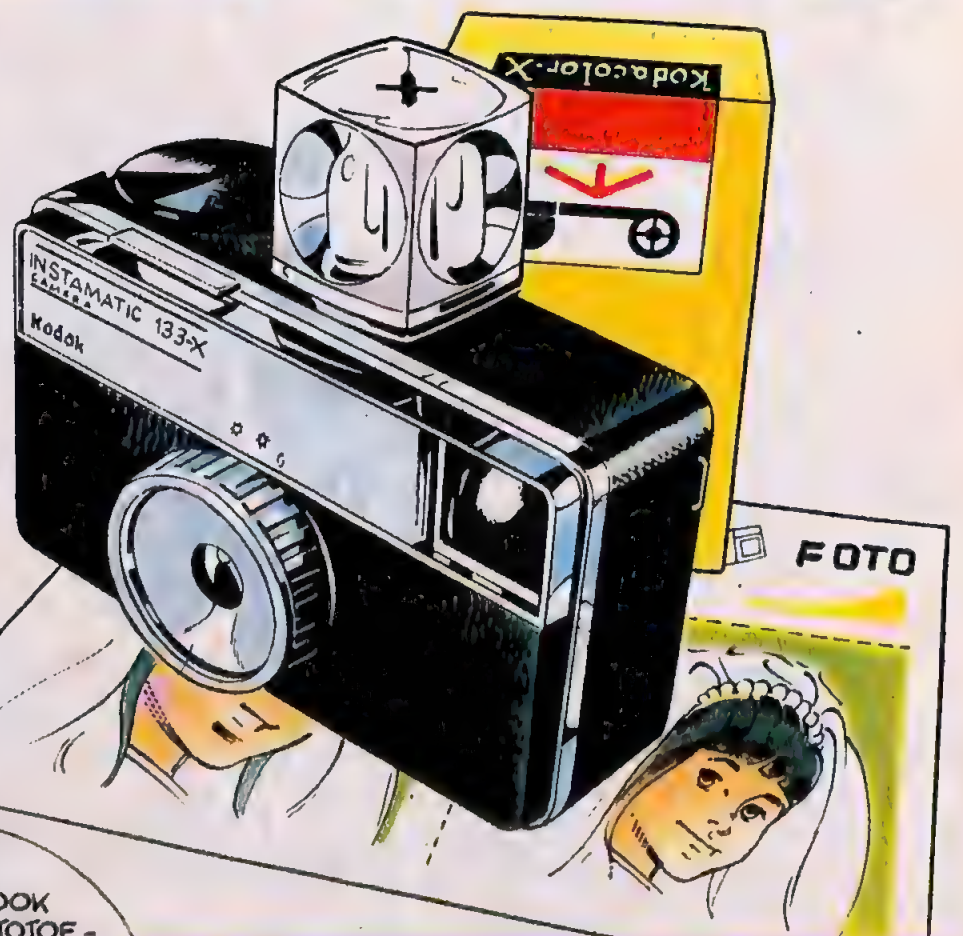
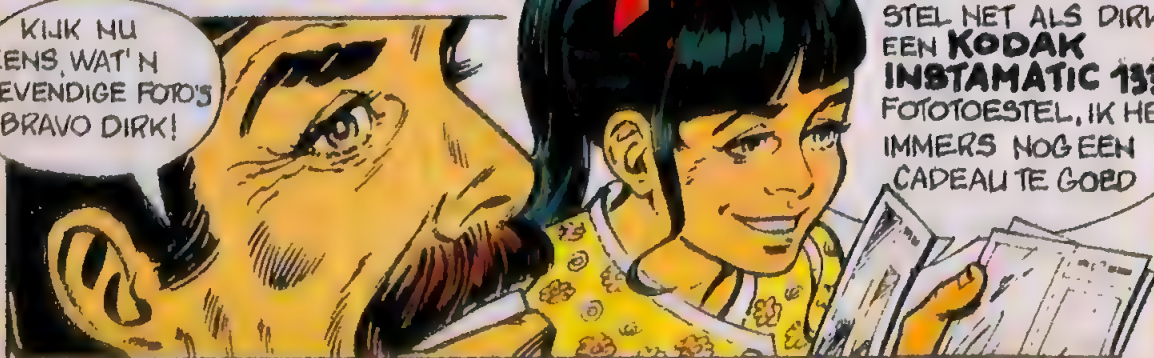
DE VOLGENDE AVOND

HOERA! MIJN FOTO'S ZIJN KLAAR! VAN ELK TWEE! EEN VOOR MIJN VRIENDEN, EEN VOOR MIJ.

JA, MIJN OFFICIËLE REPORTAGE EN DE NIET-OFFICIËLE VAN UW ZOON DIRK, EN DIE DAN NOG MET BONUS FOTO: TWEE AFDRUKKEN VAN ELKE FOTO EEN OM TE BEWAREN, EEN OM WEG TE SCHENKEN, GEWELDIG, HIJ HEEFT ME BIJNA JALOEZ GEMAAKT.

HEE, PAATJE, KRIJG IK ER OOK EEN, ZO'N FOTOTOESTEL NET ALS DIRK? EEN **KODAK INSTAMATIC 133-X** FOTOTOESTEL, IK HEB IMMERS NOG EEN CADEAU TE GOED

KIJK NU EENS, WAT 'N LEVENDIGE FOTO'S BRAVO DIRK!

WIL JIJ OOK, NET ALS DIRK PRACHTIGE FOTO'S KUNNEN MAKEN (KLEUREN, ZWART-WIT OF DIA'S)? VRAAG DAN EEN **KODAK INSTAMATIC 133-X** FOTOTOESTEL VOOR JE PLECHTIGE COMMUNIE, NIETS TE REGELEN. EEN DRUK OP HET KNORJE! KLAAR! REUZE-PLEZIERIG, EN BIJ ELKE KLEUREN-FOTO GENOMEN MET **KODACOLOR-X** FILM, KRIJG JE EEN TWEEDE FOTO TOE! DE BONUS FOTO EEN FOTO VOOR JOU, EEN VOOR JE BESTE VRIEND!

2000

magazine

16

ONS DOSSIER OVER

HET GOUD

*Het goud heeft
Johannesburg
tot de hoofdstad
van de Unie
van Zuid-Afrika
gemaakt.*

◀ *Alluviale gronden
in Kilo-Moto (Kongo).
Net als in de tijd
van de goudkoorts
zoeken de mannen
in het zand
naar het
kostbare metaal.*

**ONS DOSSIER
OVER**

HET GOUD

De mens heeft altijd belangstelling gehad voor goud. Waarom? Omdat de geschiedenis van het goud op een echte roman lijkt? Omdat goud het beeld van persoonlijke of nationale rijkdom is, een ruilmiddel tussen de landen, macht over het volk? Of omdat het een uitwijkmogelijkheid is, de kous met de spaarduiven, het «appeltje voor de dorst»?

Altijd en overal

Kon de holenmens, toen hij langs de rivieren trok, al vermoeden dat de schitterende deeltjes, die hij op bepaalde plaatsen waarnam, in de toekomst zo belangrijk zouden worden? Want goud hoort in alle geologische tijdperken. Het is overal op de wereld aanwezig. Het is een van de zeldzame metalen, dat in zuivere staat gevonden wordt in een deel van het aardoppervlak, dat toegankelijk is voor de

mens. Maar het grote succes wordt ook verklaard door het feit dat goud bewerkbaar is. Het is mogelijk om het koud te bewerken, er verschillende vormen aan te geven; of het nu een ring, een ketting, een voorwerp of een geldstuk is. Verder hebben de lucht en het water er geen uitwerking op. Bij alle weersomstandigheden blijft het goud door de eeuwen heen zijn glans behouden.

Begeerd in de Oudheid

In de Oudheid speelde goud een grote rol. Het vormt, in handen van de grootmachten, een middel om bondgenootschappen te sluiten of te verbreken. Het siert de farao's. Het is de drijfkracht in de veroveringen van Philippus van Macedonië. «Maak gebruik van gouden wapens», had het orakel gezegd, «en niets zal je weerstaan». Als machtsmiddel vormt goud ook een rijke versiering voor de graftomben. Goud kan gemakkelijk vervoerd worden, het kan eindeloos verdeeld worden, het weer

◆ Als het goudhoudende zand verzameld is, wordt het gewassen. Het goud is veel zwaarder dan het stof en de andere deeltjes, het valt naar beneden en wordt zo gescheiden van andere onzuiverheden.

▲ Amalgameren in Kilo Moto. Het amalgameren is een koud procédé waardoor goud van kwik gescheiden kan worden. Het kwik verdampst en het goud blijft. Vroeger deden de goudwassers hetzelfde: ze deden het amalgama in een zeemleren zak en persten door wringen of drukken het teveel aan kwik door de poriën van de zak naar buiten en vingen het weer op.

◆ Goud is overal over de wereld verspreid, maar soms erg diep onder de grond verborgen zodat de mens veel moeite moet doen om het te vinden.

heeft er geen invloed op; en zodoende wordt het een belangrijk deel van de primitieve economie.

Langzaam vervangt het het vee omdat dit laatste niet dezelfde mogelijkheden biedt. Niets is namelijk minder eenvoudig dan het vereffenen van een schuld met een derde deel van een lam, een kwart rund en een half schaap!

In de 6e eeuw voor Chr. laat Croesus, de koning van Lydië wiens rijkdom spreekwoordelijk geworden is, (ongetwijfeld dank zij de Pactolus, een goudrijke rivier in Klein-Azië) geldstukken van goud slaan, voorzien van zijn afbeelding. De Romeinen mogen dan pas later belangstelling krijgen voor goud toch bereikt dit metaal tijdens hun heerschappij een van de hoogtepunten uit zijn geschiedenis. Het wordt overal gevonden, in Azië, Arabië, Rhodesië, op Sardinië, maar ook in Gallia Cisalpina en in Spanje. In alle Gallische provincies wordt in de rivieren goud gevonden of het nu de Taag, de Rhône of de Rijn is. De invallen van de Barbaren maken een einde aan deze bloeiende

industrie. De handel is gebroken. Geld wordt zeldzaam. De beschaving slaapt in... tot de dag waarop Christophorus Columbus in de 15e eeuw de slaap verstoort door het ontdekken van de Nieuwe Wereld.

De Spaanse furie

Een gouden schijf zo groot als een wagenwiel!... Dat is het welkomstgeschenk van de Azteken voor Hernando Cortez, de Spaanse avonturier, die in het begin van de 16e eeuw in Mexico landt en zijn eigen ogen niet kan geloven. Waaraan dankt hij dit fabelachtige eerbewijs van de Zonen der Zon, de onderdanen van keizer Montezuma? Aan zijn paard! Het dier is onbekend in Mexico en de Azteken zien deze Spaanse ridder, die meer belang stelt in goud dan in eerbewijzen, voor een godheid aan. Cortez en zijn mannen maken van deze tijdelijke goddelijkheid gebruik om te plunderen, te stelen en de schatten van het volk op te eisen...

Het goud van de Inka's

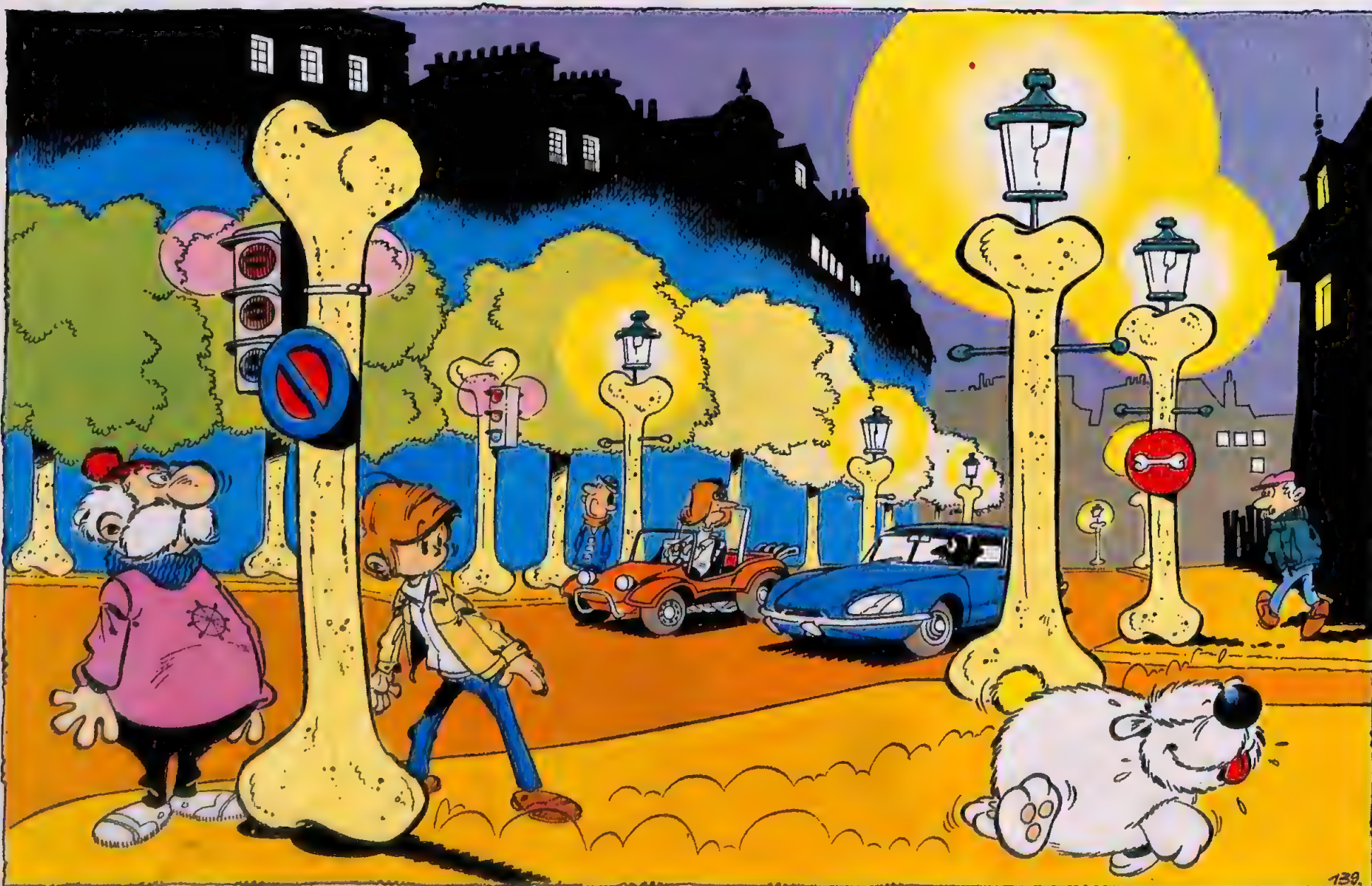
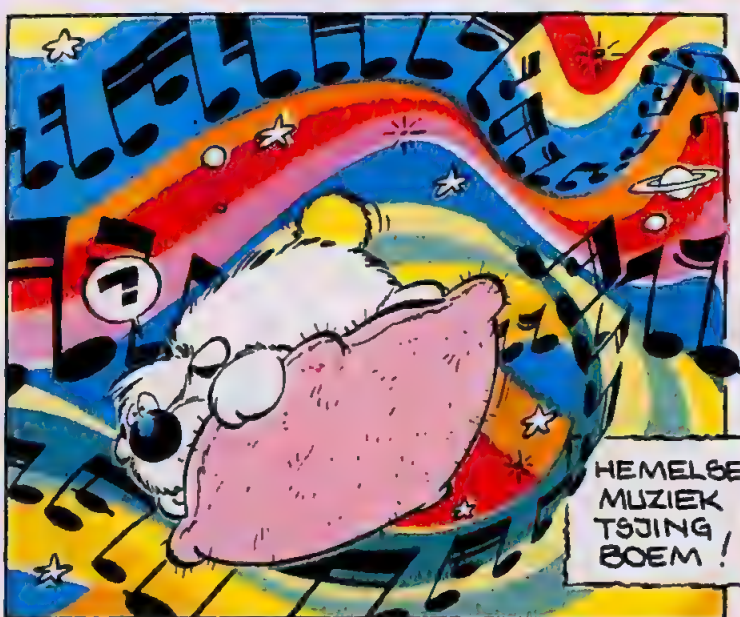
De Spanjaarden worden verteerd door hun dorst naar goud. Enkele jaren later verneemt Pizarro op het Panamese schiereiland van een Indiaan dat op zes zonnen gaans naar het zuiden een land is, waar goud voor de meest alledaagse dingen gebruikt wordt. Pizarro hoort als eerste spreken over het goud van de Inka's.

Met een twaalfstal paarden en een handjevol mannen, trekt de avonturier op om Peru (een deel van het Inkarijk) te veroveren. Keizer Atahualpa wordt in een hinderlaag gelokt en gevangen genomen. Om zijn vrijheid te kopen, biedt hij de Spanjaarden zoveel goud aan als een vertrek van 22 voet lang en 16 voet breed kan bevatten. Pizarro neemt het voorstel aan. Maar opeens wordt de Spanjaard bang. De machtige Inka jaagt hem schrik aan. Hoe moet hij hem onschadelijk maken? Het enige middel is de keizer te doden. Op 3 augustus 1533 wordt Atahualpa gedood.

▼ Vervolg zie verder

DOMMEL IS GOUD WAARD !

... EN ALLES WAT KONING MIDAS VOORTAAN AANRAAKTE, WERD VAN ZUIVER GOUD...

Bij ons dossier over GOUD

Hoe is goud ontstaan?

De vorming van goudaders gaat terug naar de tijd, waarin de oppervlakkige korst van de aarde grote aanvallen te doorstaan kreeg ten gevolge van vulkanische uitbarstingen.

De metalen, die door de ondergrondse druk, naar boven geperst werden, vormden aders, die later door de mens bewerkt zouden worden.

Ze bevinden zich vlak bij de uitbarstingszones, waar ze uit voortkomen en bestaan uit metalen, die direct gekristalliseerd zijn bij temperaturen van meer dan 375° (het kritieke punt waarbij water geen weerstand meer kan bieden aan de vloeibare staat, hoe groot de druk ook is).

Andere lagen zijn hydrothermisch.

De kristalliserings temperatuur is lager dan het kritieke punt van water en de metalen zijn opgelost in warm water en naar de oppervlakte gestuwd dank zij ertsvormende stoffen zoals chloor, tellurium en selenium. Maar goud is ook verspreid in kwartslagen.

In het Tertiaire en Kwartaire tijdperk hebben vervormingen en erosies minder belangrijke aders gevormd:

— eluviaal van vorm: de afzettingen zijn gevormd onder hellingen, vaak door hun gewicht of waterstromen meegevoerd tot niet ver van de oorspronkelijke laag.

— alluviaal van vorm: soms zijn de mineralen door allerlei oorzaken ver van de oorspronkelijke lagen weggesleurd of meegevoerd en verspreid. Ze hebben goudhoudend zand gevormd en hierdoor is de «goudkoorts» vaak veroorzaakt.

Zeef: een soort bak om goudhoudend zand mee te wassen. De eerste goudzoekers in het Verre Westen hadden slechts eenvoudige werktuigen tot hun beschikking. Ze gebruikten een willekeurige bak of een stuk zeil. Later wordt een pan met opstaande randen gebruikt. Het zand van de rivier wordt erin gewassen met draaiende bewegingen. Het lichtere bezinksel spoelt weg en het stofgoud blijft op de bodem achter.

Sluis: een schuin aflopend, houten kanaal met dekens op de bodem, waarin het stofgoud blijft kleven. Later wordt binnen in het gedeelte, dat door twee klampen aan het uiteinde van de sluis gevormd wordt, kwik gedaan. Het vrijgekomen goud wordt met de hand verzameld terwijl het stofgoud, na door het toestel gelopen te zijn, zich verzamelt in de bak met het kwikzilver. Na verdamping van het kwikpreparaat wordt het goud bijeen gegaard.

Koningswater: dit mengsel van zoutzuur en salpeterzuur, dat opgelost wordt in voldoende water kan uitsluitend de oplossing van goud, dat niet aangetast wordt door lucht of water, bewerkstelligen.

Goudwasser: een man, die naar gouddeeltjes zoekt in het zand van sommige waterlopen.

Calamity Jane: Haar ware naam was Martha Jane Canari. Van

Over goudzoeken

haar veelbewogen leven werd een bekende film gemaakt. Zij was een kleurrijke figuur in de geschiedenis van de goudzoekerij. Ze woonde in Deadwood en dankte haar bijnaam aan de rampen, die onveranderlijk over haar minnaars kwamen. Ze was gezet, niet erg knap, maar ze beschikte over een aanstekelijke levenslustigheid. Ze was gekleed als een man, ze dronk verschrikkelijk, ze pruimde en vloekte als een man en kon uitstekend met een revolver omgaan. Ze werd verliefd op een even verbazingwekkende figuur als zijzelf, James Butler Hickok, bijgenaamd Wild Bill Hickok, bizonjager, struikrover, gevaarlijk met een revolver en gekozen tot sheriff. Tot ieders grote ontsteltenis stierf hij op 39-jarige leeftijd met een mes tussen zijn schouderbladen toen hij, bij het kaartspelen in een kroeg, zo onvoorzichtig geweest was om met zijn rug naar de deur te gaan zitten.

Ons: hiermee wordt bedoeld het Engelse once met een waarde van 28,35 gram. Op de Internationale goudmarkt, tussen de centrale banken, heeft dit een waarde van 35 dollar.

Producerende landen: De voornaamste landen zijn: De Unie van Zuid-Afrika, Canada, de Verenigde Staten, Australië, Ghana, Zuid-Rhodesië, Japan, de Filipijnen, Colombia, Mexico, de Republiek Kongo en de Sovjet-Unie.

Een gouden koffiepot in het museum Topkapi (Istanboel). Goud betekent rijkdom en is voor de mens zeer begerlijk.

Het goud is een goed bewerkbaar metaal. Een gram kan uitgetrokken worden tot een draad van 3.500 km. lengte. Goud kan eveneens vervormd worden tot bladen van niet meer dan 1/10.000e millimeter dikte. Van een ons goud (28,35 gram) kan een blad van 12 vierkante meter gemaakt worden. Van de 15e tot de 20e eeuw zijn ongeveer 50 miljoen kilo goud gedolven. Het stoffelijk gewicht van goud is 19 en de hoeveelheid gedolven goud zou gevat kunnen worden in een kubus, waarvan de zijanten nauwelijks meer dan dertien meter zou zijn.

Humphrey Bogart in «De Schatten van de Sierra Madre».

Het was in het Westen niet altijd gemakkelijk om goudzoeker te zijn. De grond was van iedereen en men moest dag en nacht waken om zijn eigendom te beschermen. Bovendien was het leven hard: geen vrouwen om het linnen te wassen of de maaltijden klaar te maken. Geen kappers! Het traditionele beeld van de goudzoeker toont dan ook een man met lang haar en een verwarde baard.

ONS DOSSIER OVER

HET GOUD

vervolg

Als de dood van de keizer bekend gemaakt wordt, worden het goud en het zilver van de losprijs tegen gehouden. Een groot deel wordt begraven of in de rivieren geworpen. En al 400 jaar lang zoeken ontdekkingsreizigers naar deze Inka-schatten, die ontsnapt zijn aan de hebzucht van de Spanjaarden.

De eerste goudkoorts heeft de mens naar Midden- en Zuid-Amerika gedreven. In de 19e eeuw spoelt de goudkoorts over het noorden van de Nieuwe Wereld...

Er was eens in het Wilde Westen...

Coloma, 24 januari 1848, enkele weken voor Mexico Californië officieel overdraagt aan de Verenigde Staten. Op deze koude Californische winterochtend controleert James W. Marshall het kanaal, dat hij gegraven heeft om de zagerij van de Zwitserse emigrant Johann August Sutter in werking te stellen. Hoe groot is niet zijn verrassing als hij in de bedding van de stroom glimmende, gele deeltjes ontdekt. Hij raapt ze op. «Gouden schijfjes,» roept hij verbaasd uit.

Goud in Coloma... Marshall en Sutter houden het nieuws niet lang verborgen. Het gaat als een lopend vuurtje door het Amerikaanse Westen. Door de vlaktes en over de bergen bereikt het de oostkust en in oktober 1848 wordt het nieuws zelfs in Europa bekend.

De stormloop begint. Winkeliers sluiten hun winkels, soldaten deserteren uit het leger, matrozen springen in het water. Allemaal snellen ze toe, te voet, te paard of met een ander vervoermiddel, gewapend met een pikhouweel of een zeef. Allemaal trekken ze naar het «Belofde Land» waar geen intellectuele inspanningen vereist zijn, waar het voldoende is je te bukken, enkele scheppen zand te wassen om in één enkele dag het bedrag van enkele weken werken te verzamelen. Een boer heeft in één enkele dag voor 4.500 dollar verzameld. Een arme jongen van 14 jaar heeft zich verrijkt met 3.500 dollar aan stofgoud. Al gauw is er geen zijrivier van de Sacramento meer die niet gezeefd wordt, geen rotsblok meer, die niet met een houweel bewerkt wordt.

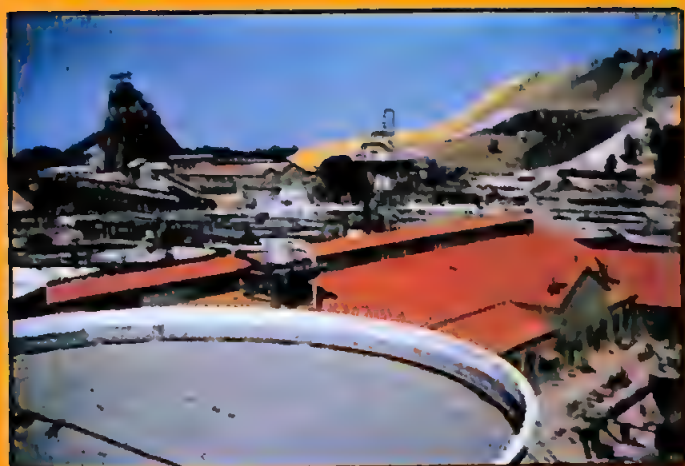
En de emigranten gaan scheep met een lege beurs, maar met een hart vol hoop. Ze kunnen er een keuze maken uit verschillende wegen. Maar of het nu over land of over zee gaat, de reis is gevaarlijk en elke stap betekent een overwinning op de krachten van de natuur, de Indianen en allerlei slopende ziektes. Alleen de sterken bereiken San Francisco, het Californische paradijs.

Deze plaats, met vroeger niet meer dan 800 inwoners, is belangrijk uitgebreid sinds de ontdekking van goud. Tegen het einde van de eeuw zal de plaats 350.000 inwoners hebben. San Francisco is een onbeschrijfelijke mengelmoe van stenen huizen, hutten en tenten. Bij droog weer hangt er een reusachtige stofwolk boven. Als het regent zakken mensen, karren en wagens weg in een grote modderpoel. Maar dat is geen belemmering voor deze

Ken je de oorsprong van het woord «dollar»?

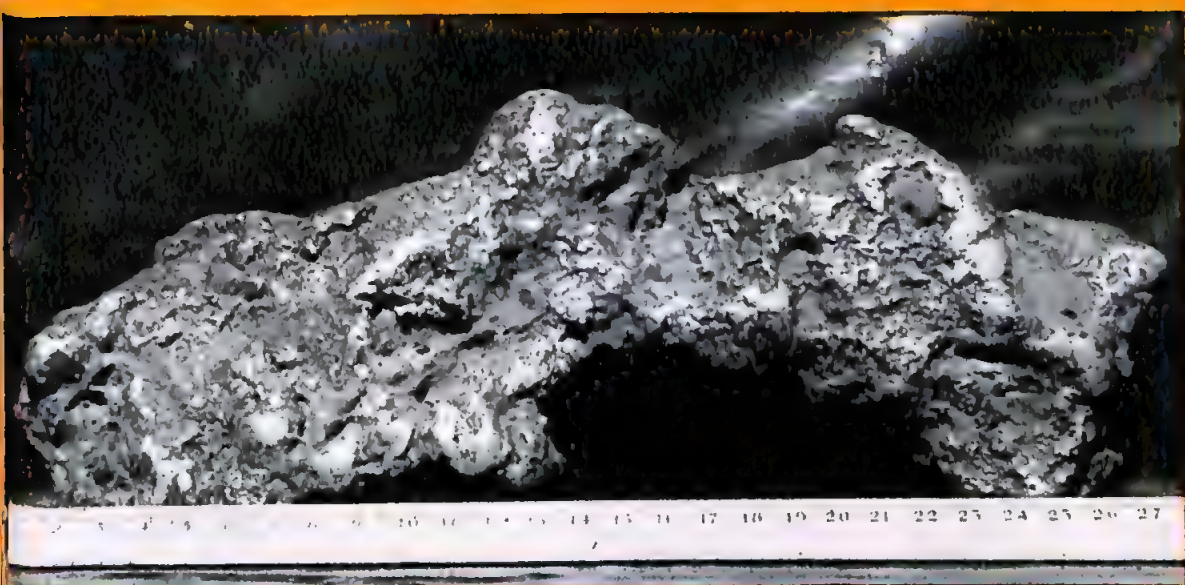
Het woord is oorspronkelijk afkomstig uit Sint Joachims-thal. Het moet een geldstuk geweest zijn, dat geslagen werd in het dal van Sint Joachim in Joegoslavië.

In Duitsland gekomen werd het geldstuk «Thaler» genoemd, naar de oorsprong «Thal». In het Nederlands is «dal» de betekenis van «Thal» en het geldstuk werd vandaar «daalder» genoemd. Op de plaats, waar nu New York ligt, en met name Manhattan, stichtten Nederlandse kolonisten in de 17e eeuw een nederzetting, die de naam «Nieuw Amsterdam» kreeg. Het woord «Daalder» werd daar door de inboorlingen nogal verbasterd en zo is het nieuwe woord «dollar» ontstaan.

◀ De goudmijnen lijken op kolenmijnen, zoals deze schacht duidelijk bewijst.

Een goudklomp wordt gevormd door kristallen, die een kubus- of een achthoekige vorm hebben. Ze zijn soms net zo regelmatig van vorm dat ze uit een laboratorium afkomstig zouden kunnen zijn.

heterogene en meedogenloze bevolking, die gebrand is op snelle rijkdom. Het recht van de sterkste, de strijd om het bestaan zijn aan de orde van de dag in het Wilde Westen. Er is geen goed georganiseerde politie. In 1849 wordt een soort Bewakingsorde opgericht en hierdoor worden de schuldigen op snelle wijze berecht. De colt en de lasso vervangen maar al te vaak de wet.

's Nachts gaan de mannen naar de saloons, ze drinken er grote hoeveelheden sterke drank, vaak van slechte kwaliteit, en spelen er voor grof geld. Het komt meer dan eens voor dat een goudzoeker de vrucht van enkele weken werken in één avond verspeelt. Want er is overvloedig veel goud in San Francisco en het gaat even snel als het gekomen is. Het dagelijkse leven is fabelachtig duur: 250 dollar per maand voor een armoedige kamer, 10 dollar voor twaalf eieren, 2 dollar voor een pond meel, een dollar voor een nummer van een New Yorkse krant van zes maanden geleden... In 1848 bereikt de goudproductie in Californië ongeveer 200.000 dollar. In 1840 is dat meer dan 10 miljoen dollar en in 1852 is de 81 miljoen bereikt.

Dan gaat het elk jaar in dalende lijn. Tegen het einde van de eeuw raakt de voorraad uitgeput en veel mensen keren terug naar hun eigen land, met een slechte gezondheid en even arm als ze gekomen zijn.

Deze goudpioniers mogen dan niet rijk geworden zijn, toch hebben ze Californië een grote bekendheid en een belangrijke folklore gegeven waar het toerisme, de literatuur en de film zich nog steeds mee voeden. Betekent dit

het einde van de goudkoorts? Nee! Allerlei geruchten doen de ronde. Er is nog goud in het noorden van Amerika. Waar? In Colorado, in Alaska en in Canada. En de avonturiers met het lange haar en de verwarde baarden snellen weer toe in de hoop nu fortuin te maken. Ze gaan van de Nieuwe Wereld naar Australië (de eerste producent in 1903) en naar Afrika, waar ze zoeken naar de sporen van de rijkdommen van de koningin van Saba.

De eerste producent ter wereld door een werktuiglijk gebaar

Voor het ontdekken van goud is een toeval soms voldoende! Laat die zomermiddag van 1886 keerde Georges Walker na een tocht te paard naar huis terug. Een warme wind blies over de woeste hoogvlakte van vulkanische oorsprong in Zuid-Afrika, die door de Boeren Witwatersrand genoemd wordt. De goudzoeker sprong op de grond om wat te rusten. Met een werktuiglijk gebaar schopte hij met zijn laars tegen de rotsen. Het goud werd zichtbaar in hoekige vormen, gevat in stukken kwarts. Zonder het te willen had Walker een van de grootste goudlagen ter wereld ontdekt. En weer brak de goudkoorts uit. Inboorlingen en vreemdelingen snelden naar de hoogvlakte, bouwden hutten van hout en plaatijzer en zetten veelkleurige tenten op. Op 20 september 1886 krijgt de nederzetting de naam Johannesburg ter ere van president Stephanus Johannes Paulus Krüger.

DE PEPERBOLLETJES UIT DE TIBETTON

CHARLIE CHAPLIN

Elk dossier brengt bepaalde «ideeën-sprongetjes» met zich mee en de Tibetton vindt vaak op deze wijze een onderwerp.

De *GOLDRUSH* is een film, die elke film liefhebber onvergetelijk voor moet komen. Charlie Chaplin in de dertiger jaren, de kleine zwerver met de bolhoed en de veel te grote schoenen, heeft een grote indruk gemaakt in deze film (*GOUDKOORTS*). Sidney Chaplin, de zoon van de beroemde Charlie, heeft kortgeleden de films van zijn vader opnieuw uitgebracht. De «Goudkoorts» behoort ongetwijfeld tot de beste producten van Charlie Chaplin en als je ooit de gelegenheid hebt om deze film te zien (als je hem tenminste nog niet gezien hebt) mag je deze rolprent zeker niet missen.

Op deze hoogvlakten van Witwatersrand is het goud nauwelijks te zien. De goudklompen zijn niet langer verborgen in het zand, maar in kwartslagen. Het werk van de goudzoekers is zwaar. De rotsen moeten stuk gehakt en verpulverd worden om het goud eruit te halen. In 1890 ontdekken twee Engelse ingenieurs, MacArthur en Forrest een manier om het kostbare metaal door behandeling met kaliumcyanide vrij te maken uit het gouderts.

De goudaders zijn zeer uitgestrekt, maar de werktuigen om ze te bewerken zijn erg duur. Er moeten soms schachten van wel 500 meter diep gegraven worden. En daar kan het houwiel van de kleine goudzoeker niets aan doen. De mijnen in Zuid-Afrika vereisen grote machines en aanzienlijke sommen geld.

De ontdekking van de aders in Witwatersrand betekent het einde van de kleine goudzoeker, het einde ook van het beeld van de man, die voorover gebogen een zeef met modder bestudeert om te zien of er soms stukjes goud in glinsteren. Het is het begin van de periode van trusts en mijnbouwkundige technieken, die een grote opbrengst moeten verzekeren. Het werk in de goudmijnen wordt even onderbroken door de Boerenoorlog (1900-1902), maar wordt na de afloop hiervan met verdubbelde kracht voortgezet om de Zuid-Afrikaanse Unie al een halve eeuw lang tot de eerste goudproducent ter wereld te maken.

Tegenwoordig behoort deze stormloop op het goud tot het verleden, maar de hartstocht voor het glimmende metaal is er niet minder om geworden in de harten van de mensen en de volkeren!

TIBETTON

CHARLIE CHAPLIN

schrijf eens een briefje

NEDERLAND

Mathilde Moerman, Tapuitstraat 40b, Rotterdam, Zuid-Holland, zou gelukkig zijn met pennevrienden en vriendinnen in alle landen van de wereld, 13 jaar en ouder. Hobby's: dansen, zingen, naar platen luisteren, sport, dieren en studeren. Schrijven in het Nederlands, Engels, Duits, Frans.

BELGIE

Ignace Van de Walle, Jubellaan 131, 2800 Mechelen, zou graag corresponderen met een jongen van zijn leeftijd (hij is 11 jaar). Ignace is dol op voetbal. Zijn favoriet is Wilfried Van Moer. Andere hobby's: motorcross en naar plaatjes luisteren.

Raymond Breem, de Villegasstraat 128, 1820 Strombeek-Bever, Brabant, wordt in juni a.s. 14 jaar. Hij zou graag corresponderen met een meisje van 13 à 14 jaar. Hobby's: voetbal en zwemmen. Liefst schrijven in het Nederlands.

Het beste merk voor markeerstiften

PENTEL®

heeft voor uw genoeg
ontworpen

Een hele gamma: markeerstiften -
stiften - pastels -
tekenkrijt - enz...

Pentel biedt u ook: zijn originele
schablonen, zijn impressies voor
stoffen.

Zijn kleuren voor artistieke werken,
en veel andere prettige
en didaktische produkten.
Ze ontwikkelen de smaak en
de kunstneigingen
van de kinderen.

TE KOOP
IN ALLE
GOEDE
PAPIERHANDELS

ALLEENVERDELER
N.V. SOTAL
(VOOR GROOTHANDEL)

in 4 of
7 kleuren

Om de eerste van z'n klas te worden volstaat het niet de beste te zijn in geschiedenis, aardrijkskunde of wiskunde. Je moet ook gespied zijn!

Dat kun je snel worden — evenals je broers en zusters — door elke dag STRONG te gebruiken. Het is het meest verkochte mini-turnapparaat in België. Het is ideaal voor de hele familie. Ook je ouders zullen er een voor zichzelf willen! Want dit apparaat doet de 520 spieren van het lichaam bewegen. Oefen er regelmatig mee en je bent nooit ziekelijk, je bent goed ontwikkeld, houdt je flink recht, je bent de sterkste tijdens de speeltijd en... je wordt benijd door al je vrienden. Het is wél verdiend, dat STRONG de gouden medaille veroverde op het Uitinderssalon van Brussel.

Wil je alles weten over STRONG, en tevens gratis een kleurenfolder ontvangen, stuur ons dan vlug onderstaande bon terug.

Of neem je ouders mee naar een van de winkels die op deze lijst staan.

gratis bon:

Stuur mij gratis per omgaande, de documentatie die STRONG toont op natuurlijke grootte en die me in kleur uitlegt welke de voordelen zijn wanneer jongeren van 7 tot 77 jaar 'm gebruiken. Ik voeg 2 postzegels bij van 3,50 fr. voor verzendkosten onder gesloten omslag.

Naam:
Adres:
Postnummer - Woonplaats:
DYNAM-BELGIE
J.B. Vandercammenstraat, 6 - 1160 Brussel

LIJST DER OFFICIELE VERDELERS.

DIRK MARTENS , Lange Zoutstraat, 28-33 9300 Aalst - T. 053/240.60	VAN SCHELLE Sports , Stormstraat, 24 1000 Brussel - T. 02/18.41.25
BRAINE Sports , Frankrijklei, 41 2000 Antwerpen - T. 03/32.47.63	VAN SCHELLE Sports , Koningsgalerij, 1 en 3 1000 Brussel - T. 02/12.11.88
VAN SCHELLE Sports , Meir, 71 2000 Antwerpen - T. 03/32.44.55	VAN SCHELLE Sports , Charleroisestwg., 3 (Stefaniaplein) 1060 Brussel - T. 02/38.11.77
DEL SPORTS , Kerkstraat, 16 8580 Avelgem - T. 056/647.83	PHARMABRUX , Luxemburgstraat, 42 1040 Brussel - T. 02/11.04.34
GILBERT Sports , Molenstraat, 7 8370 Blankenberghe - T. 050/43449	SPORT PLEIN AIR , Waverssesteenweg, 34 1050 Brussel - T. 02/12.28.15
STAELENS Sports , Kerkstraat, 137 8370 Blankenberghe - T. 050/41026	HONHON Sports , Alsembergsesteenweg, 648 1180 Brussel - T. 02/43.77.97
CATRYSE Sport , Academiestraat, 12 8000 Brugge - T. 050/333.02	DEL SPORTS , Kerkstraat, 7 9740 Gavere - T. 09/75.14.92
DE WALLENS Sports , Bergstraat, 38-40 1000 Brussel - T. 02/12.40.05	POL de SCHAMPHELAERE , Bennesteeg, 20 9000 Gent - T. 09/25.35.24
DISY Sports , Louisalaan, 162-164 1050 Brussel - T. 02/48.64.78	VERLOOVE Sport , Lange Munt, 16 9000 Gent - T. 09/25.16.11
MILRAIN , Wolvengracht, 51 1000 Brussel - T. 02/17.91.77	DEL SPORTS , Stationstraat, 63 8790 Waregem - T. 056/630.29

dynam

**VOORUIT, ALEX!
VLUGGER! HAHHA!**
Het duurt uren voor ze die kost-
baarheden uit de modder gevist
hebben. Haha!

Maar...ze spotten met ons.
Stuur soldaten om ze af
te maken.

JE BENT GEK!

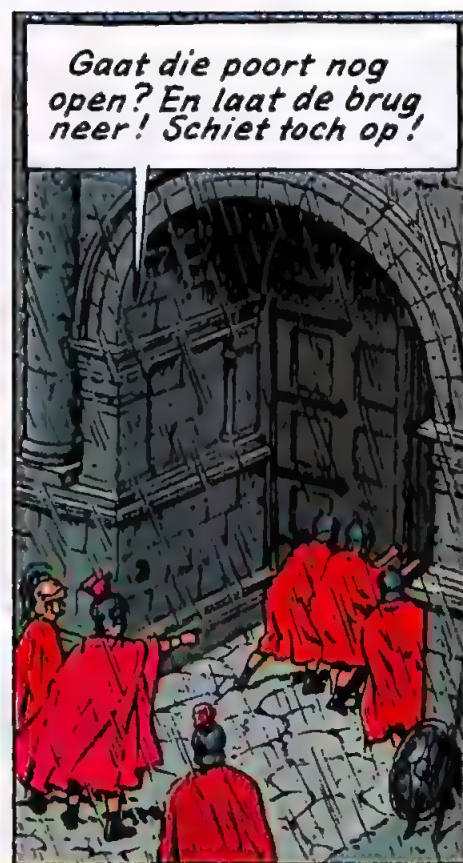

Als we er niet in
slagen ze te grijpen,
missen we ook een
groot deel van de
schat. Laat ze maar
gaan. Ik wil best op
deze manier
beledigd worden.

Wat later...

En verlies
de schat
niet uit
het oog!

Gaat die poort nog
open? En laat de brug
neer! Schiet toch op!

Als de doorgang vrij is...

En al dat goud schittert maar...Fantastisch! We hoeven het
alleen nog maar op te rapen! Haha! Hihi!

Ik zal rijk zijn! Onmetelijk rijk!
De rijkste man van heel Rome.
Niemand kan mij meer iets doen.
Wat een mooie dag. Schitterend!

GOUD! ECHT GOUD! Voor mij alleen.
Voortaan zal het leven goed zijn. Ik zal de mooiste villa's
hebben... de knapste slavinnen... Ik eh...

EEN (VOLSLAGEN KRANKJORUM) SPEL

**STAAT OP DE VOL-
GENDE BLADZIJDEN**

EEN KLEINE WAARSCHUWING . JE HEBT ER

ALLES BIJ TE WINNEN

ALS JE GEEN POGINGEN DOET

OM FOUTEN TE VINDEN

WANT ER VALT GEEN ZINNIG WOORD OVER TE ZEGGEN.

JE HOEFT DAN OOK NIET DE

FABELACHTIGE PRIJZEN

TE BETALEN, DIE ZE TEGENWOORDIG
VRAGEN VOOR HOOFDPIJNPILLEN EN
STERKE KOFFIE; MIDDELEN, DIE
EEN EERSTE VEREISTE ZIJN OM
DE RARE,

EENVOUDIGE

HUMOR, DIE DE DESIGNERS

[GUL]

OP DE VOLGENDE BLADZIJDEN UITGESPREID HEBBEN
TE SNAPPEN .

AARZEL NIET

OM DE RODE PIJLEN TE
NEGEREN . ZE HEBBEN GEEN
ENKELE BETEKENIS !

1 DE
JAGENDE
JAGER.

2 GEIMPORTEERDE
PLANT.

6 WINKEL-
PAND.

12 APOTHEKER
MET WACHTDIENST

7 DAAR KOMT
DE BUURMAN.
DAG, BUURMAN.

8 DE
BLURMAN
IS
GISTEREN PAS
GETROUWD.

3 KOE
KIJKT NAAR
POES.

4 POES
KIJKT NAAR
KOE.

5 BELANG- RIJKE AANDUIDING

9 VERVUILING:

10
VERVAL

11 HET
BORREL-
LUKJE HEEFT
GESLAGEN.

BOE!

17 HET SPOOK
VAN DE
TORENTRENS.

18 DIT IS DE BASIS-
FOUT, AL STAAT HET BOVEN-
AAN.

13 DAANTJE
DAALT
DE LADDER
AF.

14 DORST
EN DORST
IS TWEE.

15 HIER
WORDT
GEKLUST.

16 ZOALS HET
KLOKJE
THUIS TIKT!

OPLOSSINGEN Z.O.Z.

ALS JE PER VIERKANTE METER
BETAALD WORDT, IS DAT ALTIJD
VOORDELIJG!

de GROOT TURK-

OPLOSSINGEN

1

NEE, DIT IS EEN TEKENAAR, DIE NIET KAN TEKENEN. DAAROM DOET HIJ IN ZIJN VRIJE TIJD ZOMAAR IETS!

2

MIS. WE BEVINDEN ONS IN AFRIKA EN DE HELE REST VAN HET DECOR IS INGEVOERD.

3

DE KOE STAAT GEWOON TE HERKAUWEN.

4

TOTAAL VERKEERD. DE POES SCHAAMT ZICH OM IN DIT SPELLETJE TE STAAN.

5

OPGELET: DE GRENS VAN DE GEMEENTE LIGT 30 CM VERDEROP EN NIET 300M. TRAP ER NIET IN.

6

IN WERKELIJKHEID KOMT IN DIT HUIS EEN GEHEIME ONDERGRONDSE BEWEGING SAMEN. DE LEDEN ZIJN AFGELOPEN ZATERDAG NOG GEARRESTEERD NA EEN TIP DOOR DE MAKERS VAN DEZE BLADZIJDE.

7

DAT IS NIET DE BUURMAN, MAAR DE BOVENBUURMAN.

8

EN DIT IS HELAAS, GELUKKIG WAAR.

9

BELACHELIJK. INTEGENDDEEL DEZE FLES BEVAT INSECTICIDE.

18

DE GROOTSTE FOUT WAS OM EEN SPEL ALS DIT TE ACCEPTEREN ZONDER EERST DE TEMPERATUUR VAN DE MAKERS GECONTROLEERD TE HEBBEN. NU IS DE HELE REDACTIE ER DOODZIEK VAN.

10

NEE, DIT IS DE STROOMOP-
WAARTS EN ZELF DAT IS NIET
ZEKER, DUS TWEE FOUTEN.

11

HEB JE HET AL EENS ELF
UUR VEERTIG HOREN
BLAAN?

12

FOUT. DEZE POLITIEAGENT
HOUDT DE WACHT IN VER-
BAND MET DE GEGEVENS
ONDER 6.

13

HET GAAT
UITSLUITEND OM
DE D'S.

14

HEEL JUIST. JE MOET ER OOK
WEER NIET TE VEEL ACHTER
GAAN ZOEKEN, WANT DAN
MAAK JE JUIST FOUTEN.

15

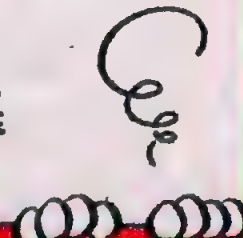
NEE, DIT IS EEN POLITIE-
AGENT, DIE DE BANDEN
CONTROLEERT I.V.B.
MET 5.

16

... TIKT HET NERGENS
ANDERS EN JE KUNT
HET OOK IN KEULEN
HOREN DONDEREN.

17

PRECIES, DAT KLOPT. JE
MOET DE MINDER BE-
GAAFDEN OOK VAN TIJD TOT
TIJD EEN SUCCESJE GUNNEN.

Spaar de
KUIFJE'S BON
die je gratis
al deze **GESCHENKEN** geeft

DE AARDRIJKSKUNDE IN KLEURENFOTO'S

België (1 en 2) : 17 reeksen - Europa (1 tot 4) : 40 reeksen -
Amerika (1 en 2) : 20 reeksen - De Ruimte : 9 reeksen -
Canada : 10 reeksen - Latijns Amerika (1 en 2) : 20 reeksen -
Afrika (1 en 2) : 20 reeksen - Azië (1 en 2) : 20 reeksen -
Azië (3) in voorbereiding.
Per reeks van 10 kleurenfoto's : 50 punten.

DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD (III)

50 punten per reeks. 11 reeksen van 15 chromo's.

DE 100 WERELDWONDEREN

10 reeksen - Per reeks van 10 chromo's : 50 punten.

Album « **ONZE VRIENDJES DE MARIONETTES** »

9 reeksen - Per reeks : 50 punten.

DE MEESTERWERKEN VAN DE SCHILDERKUNST

18 mappen - Per map van 5 reproducties,
formaat 21 x 27 cm : 200 punten.

NUTTIGE GESCHENKEN

Album om te kleuren : 100 punten -
KUIFJE'S portefeuille : 200 punten -
Mascotte Bobbie (in vinyl) : 300 punten -
Autorenbaan « Michel Vaillant » : 300 punten -
Puzzels : 300 punten per puzzel - KUIFJE op de Maan -
Vlucht 714 - De Juwelen van Bianca 2 -
Pinocchio in de Ruimte 1, 2 of 3 - « Le Manège Enchanté » -
« Astérix » 1 of 2 - De Zonnetempel 1 of 2.
Afdrukplaatjes : De Zonnetempel :
50 punten voor de twee onderwerpen.

ALBUMS

Geschiedenis : 36 F per deel.
De 100 Wereldwonderen : 36 F per deel.
Onze vriendjes de Marionetten : 39 F per deel.
Aardrijkskunde : 50 F per deel.
De albums Amerika 1 en 2 alsook De Ruimte, Canada,
Latijns Amerika 1 en 2, Afrika 1 en 2 en Azië 1 en 2 zijn
verkrijgbaar in luxe-uitgave : 65 F per deel.
De Meesterwerken van de Schilderkunst, delen 1, 2 en 3 :
60 F per deel.
N.B. DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD delen 1 en 2
zijn volledig uitgeput en zullen niet meer herdrukt worden.

RUILEN VAN DE PUNTEN

Stuur je punten naar de KUIFJE'S BON, P.H. Spaaklaan
1 tot 11, 1070 Brussel, of ruil ze in de KUIFJE'S WINKEL
(zelfde adres) of in een warenhuis A L'INNOVATION.

AANKOOP VAN DE ALBUMS

Koop je albums bij dezelfde adressen, bij je
BOEKHANDELAAR of door storting van het bepaalde
bedrag op P.R.K. 2005.28 van KUIFJE'S BON-BRUSSEL.
N.B. Er worden geen verzendingen gedaan tegen
terugbetaling.

**OP AL DEZE KWALITEITSPRODUKTEN
STAAT DE KUIFJE'S BON :**

PAREIN CHOCC AS BISCUITS
Beschuiten en geroosterd brood **PAQUOT**
Koffie **CLE D'OR**
Chocolade en Suges **BUCHARD**
BUCHARD Express en **BUCHARD** Nut
DE LOMBARD UITGAVEN
Weekbladen **KUIFJE** en **ONS VOLKBKE**
Deagwaren **TOSELLI**
Waspoeder **SOLEIL**
Toiletzeep **SUNLIGHT** Super
Melkprodukten **NOSTA**
Siropen **PROSMANS**, **PRINCE DE LIEGE**

HOMEBAR

**DE TURNSTAAF
DIE**

**VOOR THUIS
ALLEEN « HOUDT »**

Enkele minuten oefenen per
dag mét HOMEBAR, houdt u
fit en in topvorm. Uw
wervelkolom blijft recht,
uw silhouet slank.
Last van ruggijn ?...
Gebruik HOMEBAR elke dag.
Dit apparaat verenigt in zich
de voornaamste gymnastiek-
apparaten. In een oogwenk
wordt het tussen 2 wanden
of deurstijlen bevestigd.
Deze staaf laat u toe bij u
thuis een heleboel oefeningen
te doen zoals uitrekken,
veerkracht opdrijven,
stimuleren van alle
lichaamsbewegingen.
HOMEBAR wordt geleverd met
een oordeelkundig opgestelde
gebruiksaanwijzing. Zo kunt u
het lichaam harmonisch
ontwikkelen voor het natuurlijk
evenwicht dat u beoogt.
Ideaal voor ouders en kinderen.
HOMEBAR houdt ook uw
vrienden, uw gasten,
aangenaam bezig. Het is een
plezierig « gadget ».
Vraag gerust de mening van
uw dokter hierover !
Speciale lanceringsprijs :
495 fr.
(BTW en port inbegrepen).

Kies het model dat past bij
de breedte van uw deur.

Standaard model G.M. van 76 tot 90cm.
of M.M. van 66 tot 80cm.
of P.M. van 53 tot 66cm.

Zend
vandaag nog
deze bon
naa.

EURO-RELAX N.V.

Fl. Depauwstraat,
20-22.

1070 - Brussel

Tel. 02/ 23.63.34

(open van 9 tot 17 u.,
zaterdag uitgezonderd).

Gelieve mij een HOMEBAR toe te zenden

☐ Ik stort voor deze aankoop 495 F
op P.R. 121.35.

☐ Ik betaal bij ontvangst 495 F (BTW inbe-
grepen) + 50 F voor onkosten.

NAAM :

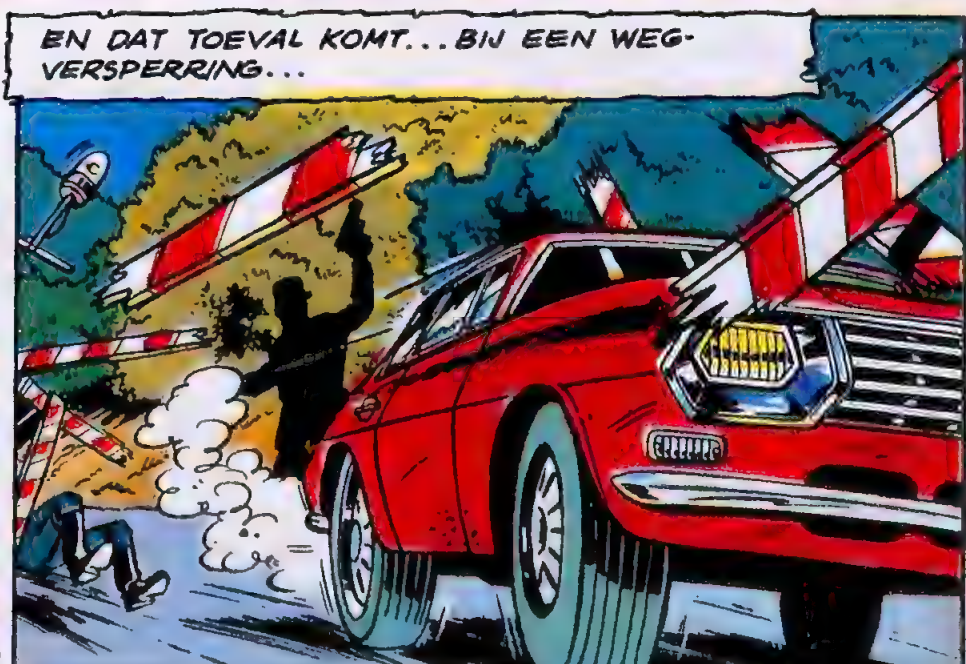
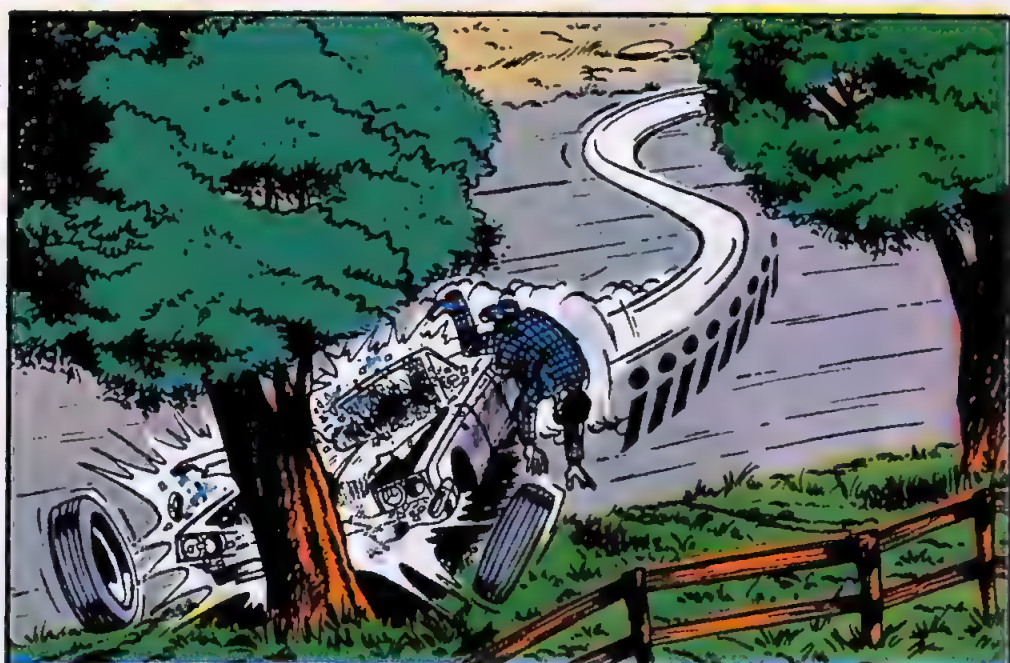
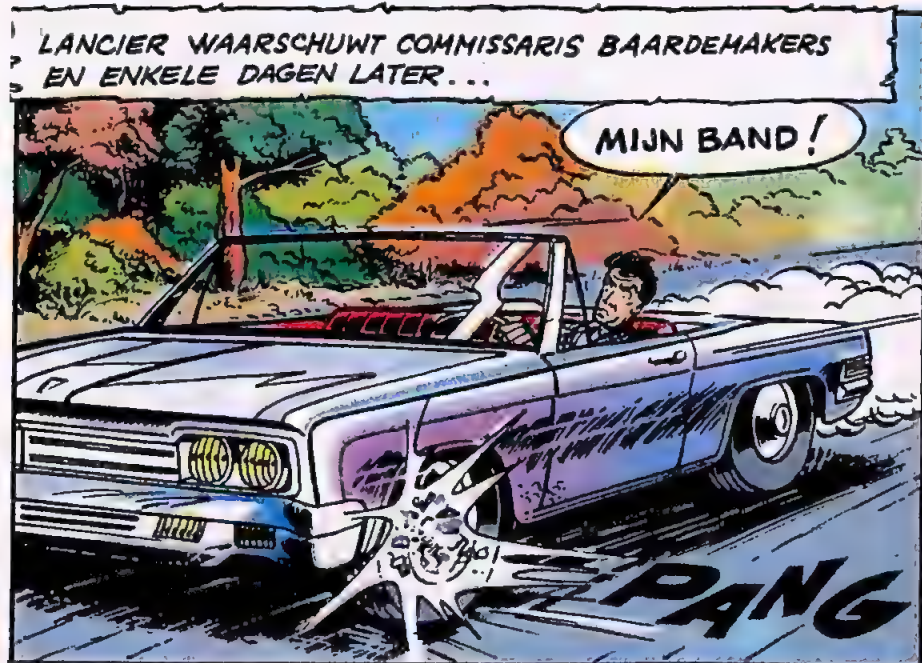
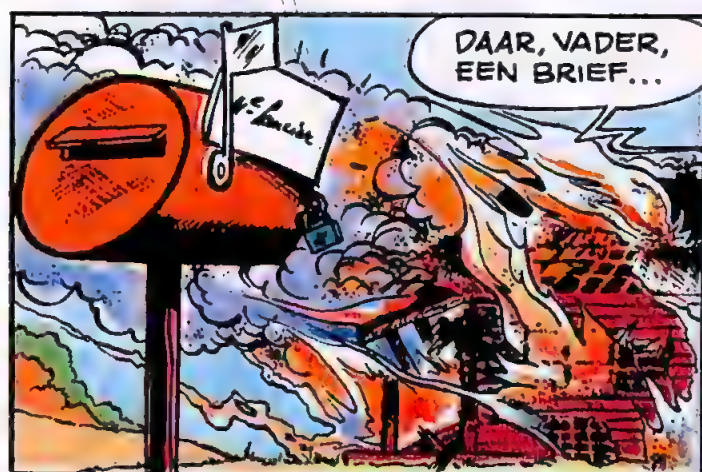
Straat :

Woonplaats :

(Terugbetaling gewaarborgd indien het appa-
raat in onberispelijke staat wordt teruggezon-
den binnen de 3 dagen).

OM TIJD TE WINNEN : bestel onmiddellijk
per telefoon : nummer 02/23.63.34. Dan kunt u
bij de betaling 15 fr. aftrekken voor uw
onkosten.

RIK BESPREEKT DE ZAAK MET
DE COMMISSARIS...

IK GELOOF DAT DIE GIER EEN
ZEKERE GASTON BONNAMY IS...
HIJ BEWEERT INGENIEUR-
LANDMETER TE ZIJN...

VANAVOND HEB IK EEN
AFSPRAAK MET HEM BIJ
DE NIEUWBOUW IN 'DE
TUINSTAD'... IK ONTMOET
HEM OP HET TERRAS
VAN EEN HUIS IN
AANBOUW...

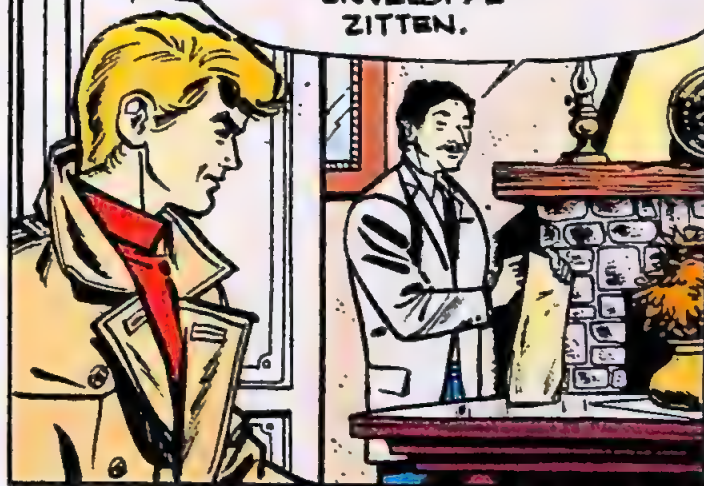
AFGESPROKEN. EN
BEDANKT VOOR UW HULP.

EN TWEE UUR LATER IN HET HUIS
VAN LUC SERGENT...

KLAAR?

JA. HET GELD
MOET IN DEZE
ENVELOPPE
ZITTEN.

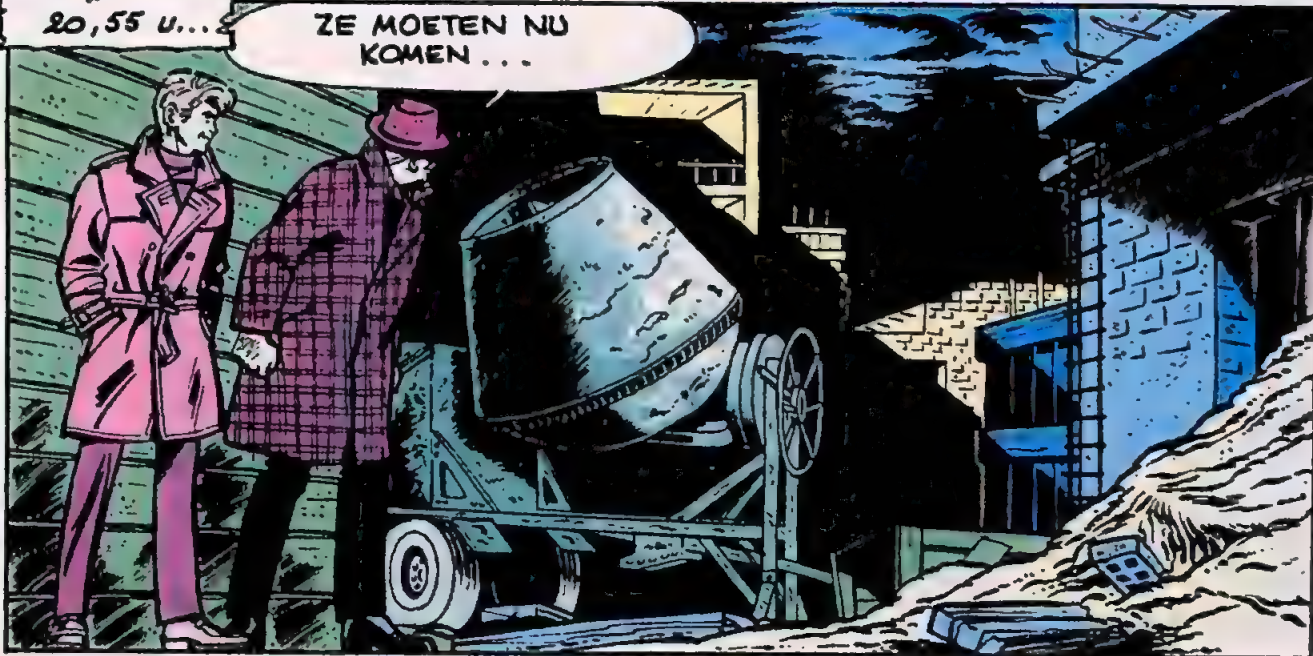

WE MOETEN WEL ECHTE
BANKBILJETTEN GEBRUIKEN...
WIJ GAAN ALVAST,
RIK.

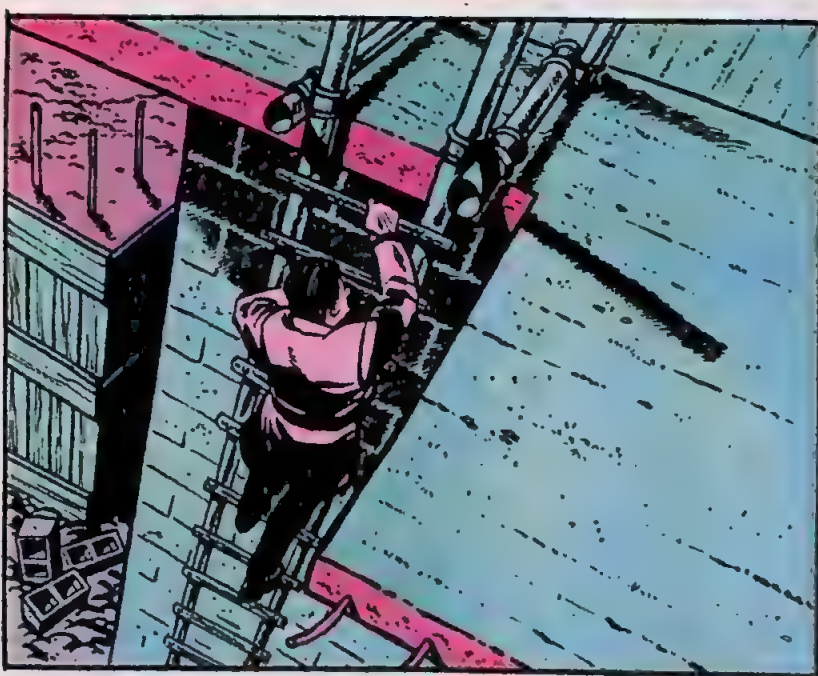

20,55 U...

ZE MOETEN NU
KOMEN...

DAAR KOMT SERGENT.

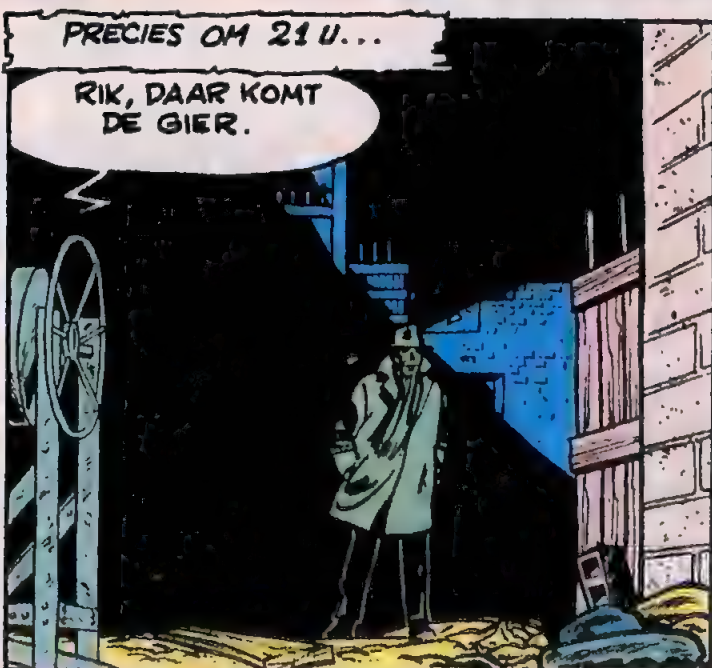
NU DE ANDERE NOG.

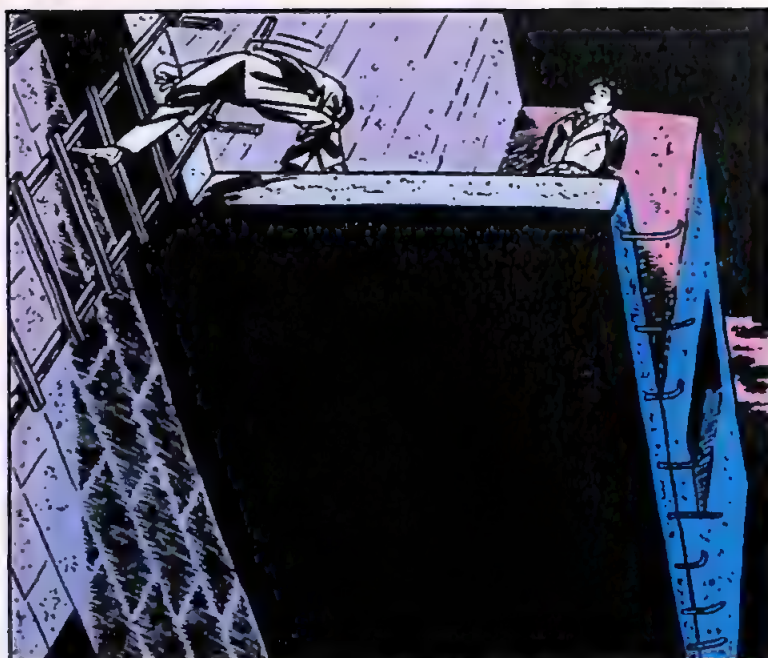
HET ZAL NIET EENVOUDIG
ZIJN OM HEM TE
GRIJPEN.

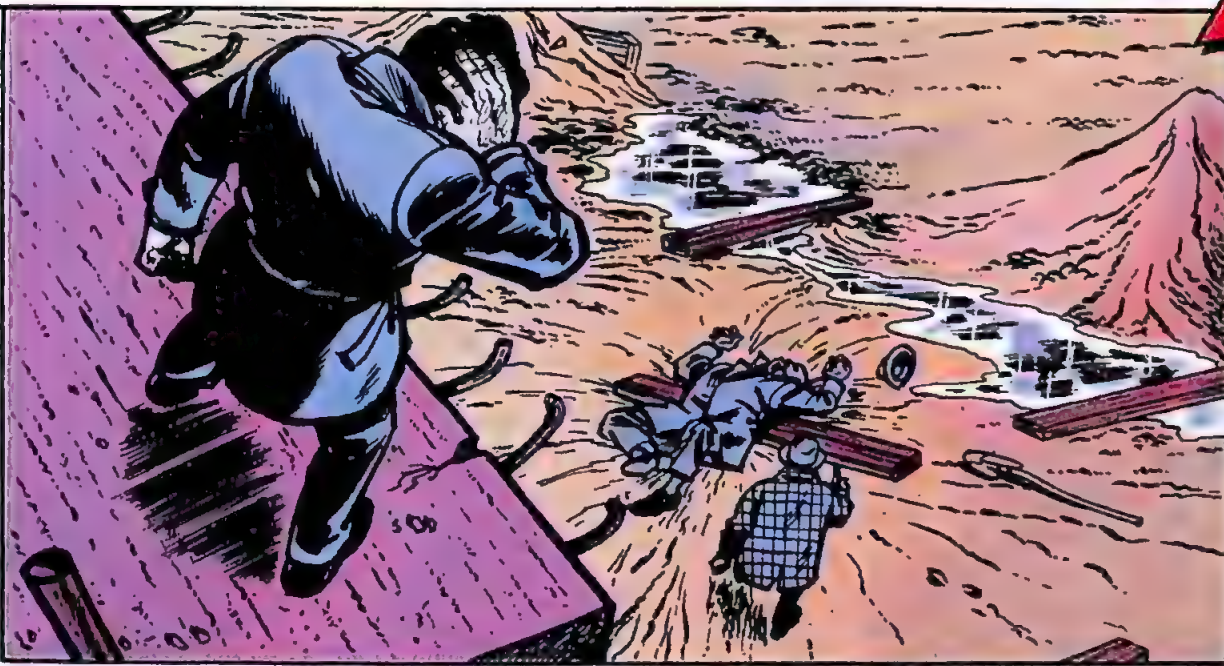
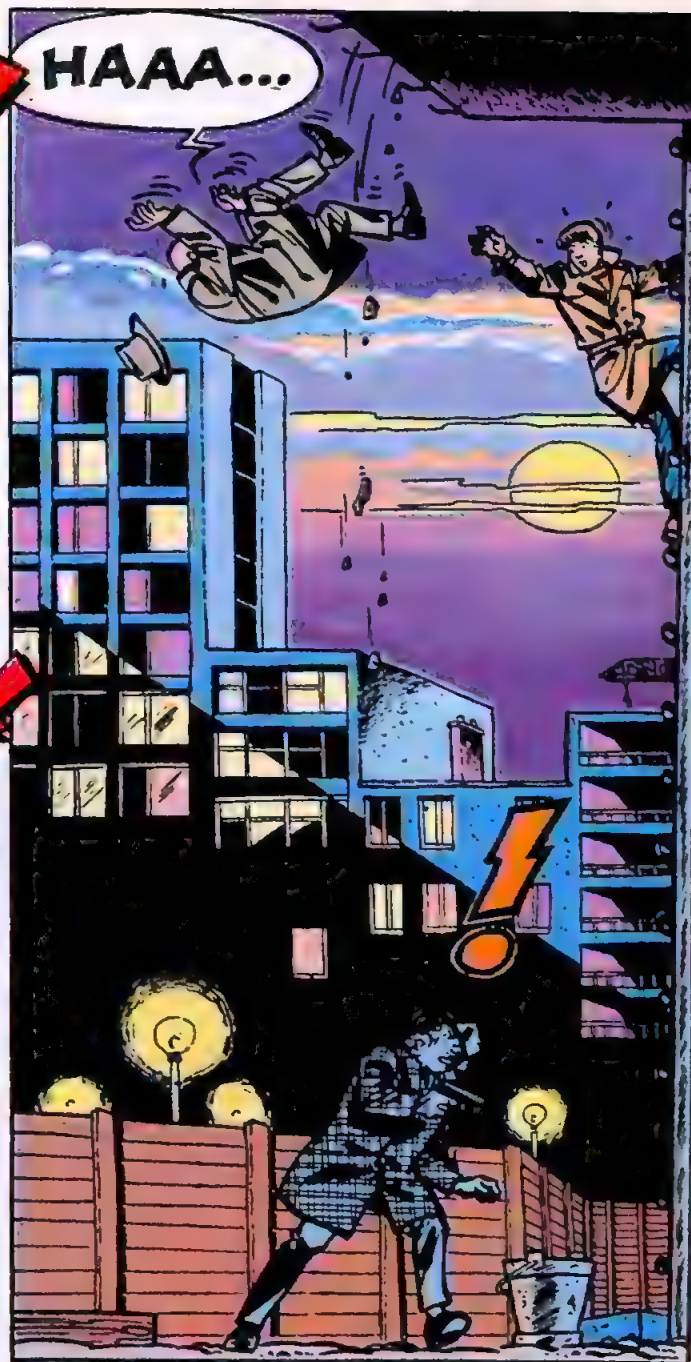

PRECIES OM 21 U...

RIK, DAAR KOMT
DE GIER.

NA ZO'N VAL ZEKER...

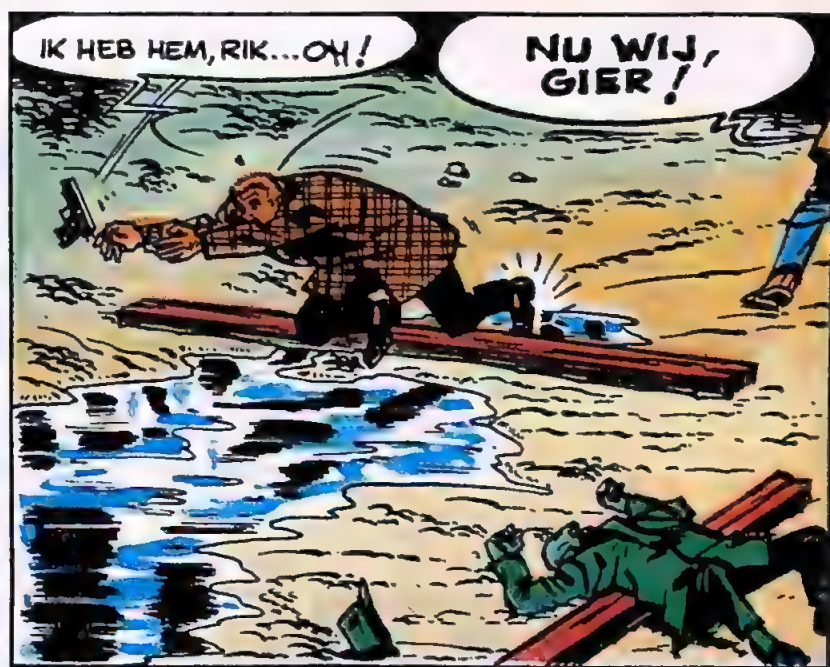

WETTIGE ZELFVERDEDIGING, MENEER SERGENT...

DE ENVELOPPE...

Wij behouden de
prijzen van 1970

Wij verkopen
BTW inbegrepen

Zie uw
WINST

De elektrische
grasmaaiër D 484

Black & Decker

Volledige machine met ingebouwde motor die het maaien op hobbelige of schuine grond toelaat. Licht (5 kg), handig — Mevrouw gebruikt ze zo gemakkelijk als haar strijkijzer of stofzuiger. Men steekt de fiche in en de machine start. Een onklop-bare prijs!

WIN 395 Fr.

Catalogus-prijs : 1.995 Fr.

CODU-
prijs : **1.795 Fr.**

of 12 x 166 Fr.

ALS GESCHENK

15 m kabel,
met stekker en fiche,
waarde 195 Fr.

12
volle
maanden
waarborg

Zeer licht

Dubbele
isolatie

Speciale
rol
Regelbare
snijhoogte

Snijdt
gelijk welke
grashoogte

Allerhande voordelen :

Volledige veiligheid (zelfs als het regent) met dubbele isolatie en thermische beveiligings-achakelaar. Snijbreedte : 30 cm. Snelheid : 2.800 t/p.m. Vermogen 270 Watts. De snijhoogte wordt door instelling van de wieltjes geregeld. Veroorzaakt geen verdovend lawaai en is TV ontsloord. Snijdt gemakkelijk iedere grashoogte. Ingebouwde rollen voor strijfeffect. Uitsluitend in 220 V.

Bijkomende kabel voor grasmaaiër, haagschaar, boormachine : de m 12 Fr.

Zijn begrepen in onze prijzen : **DE LEVERING FRANCO BIJ U THUIS** zonder andere onkosten. Eerste betaling 30 dagen na de levering. Voor bestellingen van meer dan 3.000 Fr. verplicht de wet ons een voorschot te vragen bij de levering. In elk geval volledige voldoening zonet moogt U het kollo totaal terug sturen binnen de 7 dagen, franco ons huis, de eventueel betaalde som zal U zonder discussie worden terugbetaald. Sinds meer dan 25 jaar schenken wij voldoening aan tienduizenden klanten.

BESTELBON OP ZICHT

Uitknippen of overschrijven en terugsturen aan

C O D U

Gallaitstraat 32 Brogniezstraat 121
(Liedtsplein) of (Zuidstation)
1030 Brussel 1070 Brussel
Tel. : 02 - 18.64.48

Stuur mij **OP ZICHT**

het of de volgende artikel(en) :

KONTANT tegen terugbetaling

(het vlugste) **O**
KONTANT 30 dagen na de levering **O**
KREDIET **O** (een kruisje zetten naast het gewenste betalingsmiddel).

(Vergeet niet : model, voltage)

NAAM

VOORNAAM

Straat Nr

Lokaltelt

Geboortedatum

Handtekening

(der ouders voor minderjarigen)

SUPER COLLO CODU

UW WINST 2.231 Fr.

met de fabriekswaarborg.

Black & Decker

Catalogus-
prijs
Fr.

- 1 krachtige boormachine, dubbel geïsoleerd - 10 mm - 2 snelheden - zonder aardverbinding - vermogen 340 Watts - BLACK & DECKER DNJ 52
- 1 draaitafel met millimetrische regeling voor frezing, lijsting, de enige die schuinschaving toelaat op een tiende millimeter. Compleet met 3 frezen
- 1 handcirkelzaag-hulpstuk B & D 984 met een universeel zaagblad en geleider
- 1 zaagtafel B & D 990 op voet met 2 geleiders
- 1 zaagblad fijne tanden
- 1 horizontale steun B & D 980
- 1 verticale steun B & D GD 80
- 19 metaal- en houtboren van 1 tot 10 mm per 1/2 mm
- 4 steenboren 5, 6, 8 en 10 mm
- 1 metalen decapeerborstel
- 1 slijpsteen met as
- 1 rubberen schuurschijf van 125 mm diameter
- 1 schapenwollen polijstvlacht om op te blinken
- 20 schuurschijven
- 1 mechaniekerschroevendraaier
- 1 praktische gereedschapkast

Waarde van het kollo 5.230 Fr.

UW WINST 2.231 Fr.

CODU-prijs 2.999 Fr.

of 6 x 533 Fr. of 12 x 277 Fr.
Om snel, goed en zonder moeite steen en beton te doorboren + alle mogelijkheden van een gewone boormachine :

in plaats van de boormachine DNJ 52 verkrijgt U de kloppboormachine B & D DNJ 74 - 10 mm - 2 snelheden - zonder aardverbinding, vermogen 370 Watts, waarde 2.695 Fr.

Het volledig atelier, waarde 6.230 Fr., zal U geleverd worden tegen 3.999 Fr., of 12 maandelijkse stortingen van 297 Fr. en 789 Fr. bij de levering.
(Krediet : 4.363 Fr.)

DOOR ONS BETAALDE PORT

voor de artikelen van deze advertentie

Grasmaaimachine, benzinemotor, ontsloord, kulpvormige carburator, zeer zunjige versteking. Start met koord en automatische heropwinding. Draaiend geschandvat, kraan op reservebak. Stalen verlakte romp uit één stuk, onvervormbaar. Grote snijbreedte. Wielen

met rubberbanden. Schroefmes in verhard staal. Geleverd met ontstekingskaars-sleutel, platte sleutel, gebruiksaanwijzing en **EEN JAAR WAARBORG**. Wisselstukken steeds beschikbaar. Verzekerde dienst na verkoop.

op **PROEF**, bij U

CODUmat 71/2 (niet geïllustreerd)

Aspera 2-tijdmotor, 2,5 PK. Brandstof mengsel van olie en benzine. Snijbreedte 50 cm, regelbaar volgens snijhoogte. Normale lanceerder. Laterale uitwerping. Zonder vergaarbak. Waarde : 3.894 Fr. — CODU-prijs : 3.394 Fr.

of 15 x **204 Fr.** en 694 Fr. bij de levering

Krediet : 3.754 Fr.

CODUmat 71/4 (geïllustreerd)

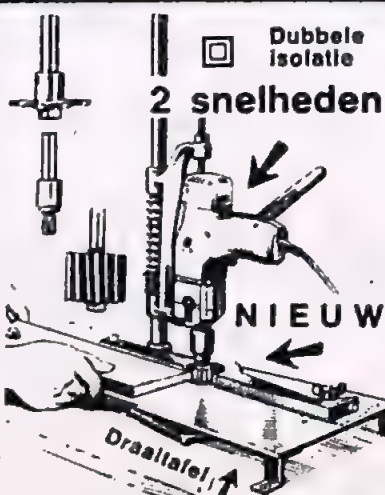
Aspera 4-tijdmotor, 3,5 PK. Brandstof : benzine. Snijbreedte 45 cm, regelbaar op 7 verschillende hoogten door JUST-A-MATIC-systeem (zeer snel, een verstel-ler te duwen op ieder wiel). Vertikale lanceerder. Uitwerping achteraan. Met nylon vergaarbak en een liter olie.

WIN 800 Fr.

Waarde : 6.018 Fr.

CODU-prijs : 5.218 Fr.

of 18 x **266 Fr.**
en 1.068 Fr. bij de levering.
Krediet : 5.858 Fr.

**ELEKTRISCHE
HAAGSCHAAR
DNJ 452**

WIN 495 Fr.

Catalogus-prijs : 1.995 Fr.
CODU-prijs : 1.695 Fr.

of 12 x **156 Fr.**

ALS GESCHENK

15 m kabel, met stekker
en fiche

waarde **195 Fr.**

Dubbel geïsoleerde machine. Voor het nog vlugger snoeien. Het langer dubbel mes (420 mm) dekt een grotere oppervlakte en laat een regelmatig heen en weer snijden toe. Gewicht : 2,5 kg. Voor 200 tot 250 Volt.

**ZEE- en NACHTKIJKER
extra grote prisma's**

Lichtsterkte 50 : de grootste en de beste, drieledige geblauwde lenzen met dubbele prisma's, centrale fijn-instelschroef, rechteroculair apart instelbaar, regelbare verwijdering. Met varkenslederen tas. Inklaringsbewijs voor de oceaan. Gew. : 1.300 g.

WIN 1.000 F

PRESIDENT vergroting 16 x
Een voorwerp op 1.000 m wordt gezien als een op 60 m.
Catalogus-prijs : 2.490 Fr.

CODU-prijs : 1.490 Fr.

of 6 x 265 Fr.

**BANDOPNEMER
BATTERIJ en STROOM**

KONTANT : 2.795 Fr. of 15 x 211 Fr.

Cassette-opnemer, werkt met 4 batterijen van 1,5 V en op stroom 220 V met gratis bijgeleverde aanpasser. Met opneem-kontrolle en krachtaanduiding der opname en der batterijen. Ingang voor rechtstreekse opname, stekker voor hoortoestel en bijkomende luidspreker. Snelheid 4,75 cm/sec. - 2 banen, t.t.z. van 1/2 uur tot 2 uur opname, volgens gebruikte cassetten. Snel vooruit en achteruitdraaien. Geleverd met 1 cassette, 1 dynamische micro met afstandregelaar, aankoppelingskabel voor stroom, 4 batterijen en sierlijk omhulsel in leder. Gewicht : 1,2 kg. Afmetingen : 125 x 80 x 225 mm.

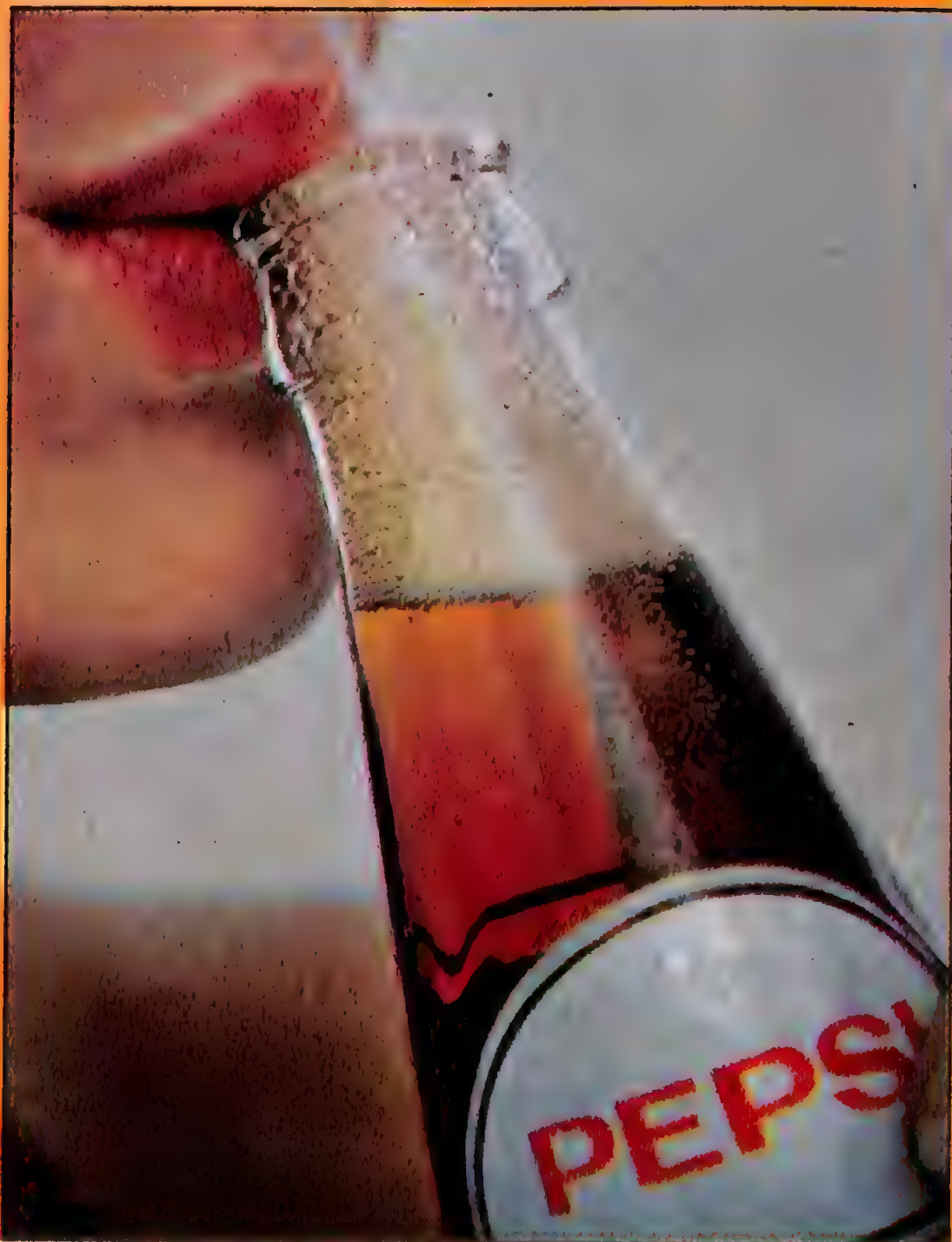
Floep! Daar gaat-ie
het dopje van **Pepsi**

en pchttt! wat spettert, wat sprankelt,
wat flonkert, dat heerlijk in je glas.

Aah! die pittige prikkeltjes in je keel.
Proost, jongens.

Nog een glaasje? Proef pittig prikkelende
Pepsi!

TAKA

TAKATA

JO-EL AZARA
VICQ

DIT JAAR ZIJL JIJ DE WERELDKAMPIOENSCHAPPEN PARACHUTESPRINGEN OP DOELEN WINNEN, SOLDAAT TAKA TAKATA!

IK?

MAAR, KOLONEL, HET ZAL U ZEKER NIET ONBEKEND ZIJN DAT IK EEN VRESELIJK ONHANDIGE PARACHUTESPRINGER BEN, DAT IK HET DOEL ALTIJD MIS EN...

MIJN DOEL NIET! NIET HET DOEL DAT IK SPECIAAL VOOR JOU ALS OEFENTERREIN HEB LATEN AANLEGGEN.

KIJK, DAAR ONTROLLT HET ZICH AAN ONZE BLIKKEN.

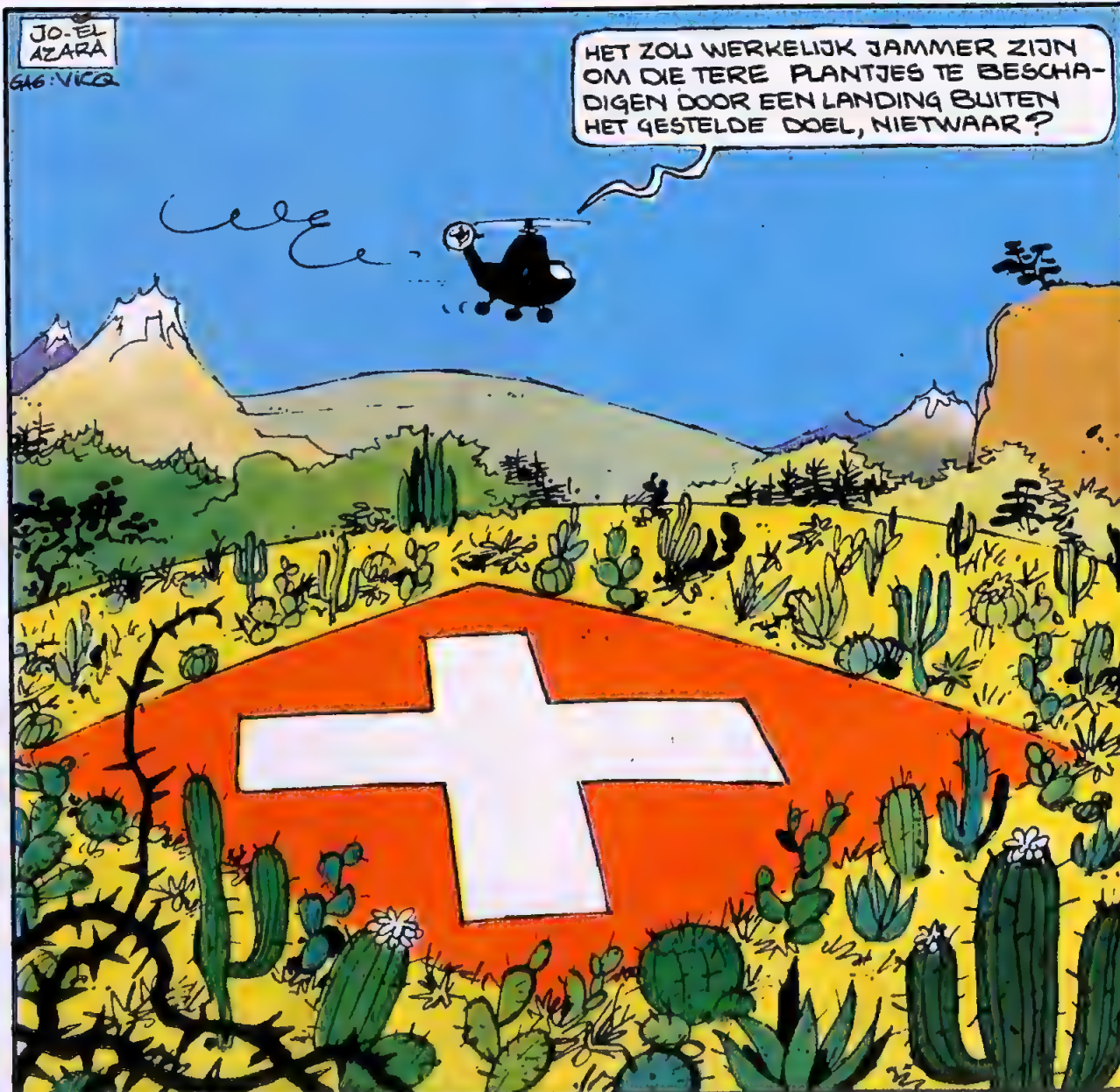
!! INDERDAAD EEN AANTREKKELIJK GEZICHT. MAAR WAAR IS DAT DOEL TOCH DOOR OMRINGD, KOLONEL?

WAT GROEN OM HET BEELO TE VERVOLMAKEN. IK HEB EEN VAN MIJN VRIENDEN, DIE VAN ZIJN VAK BOOM- EN BLOEMKWEKER IS, GEVRAAGD OM MET ZIJN SPREEKWOORDELIJKE SMAAK...

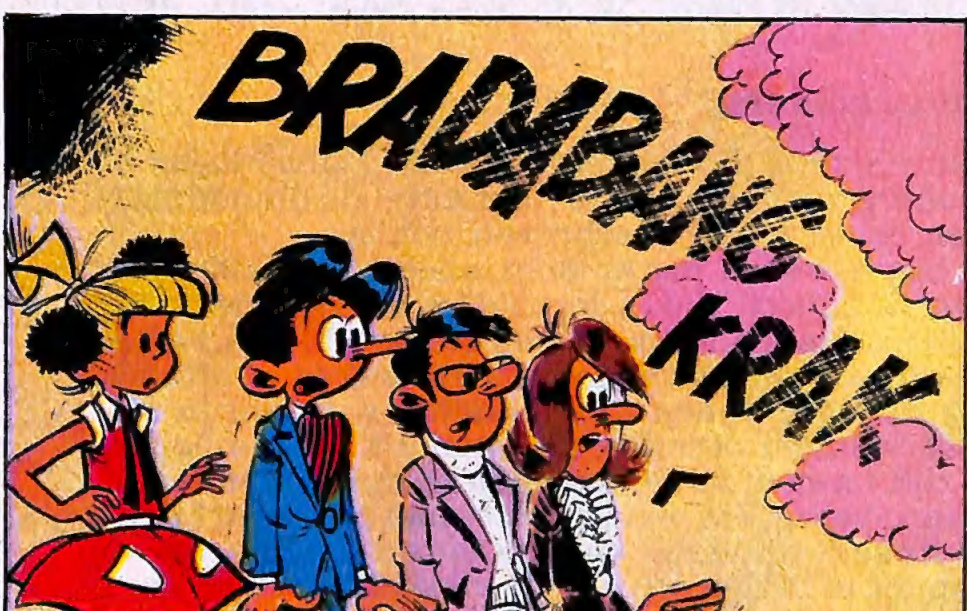
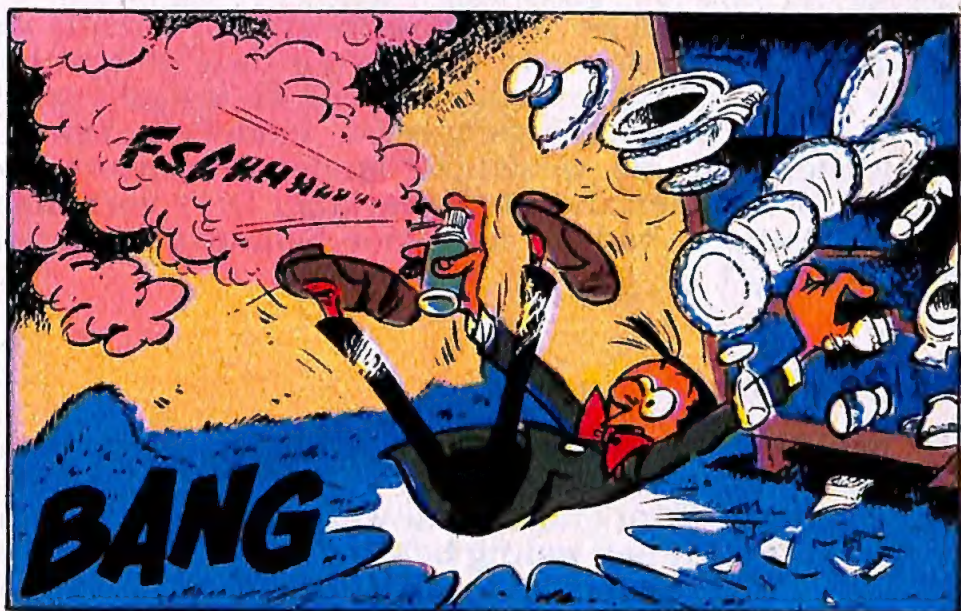
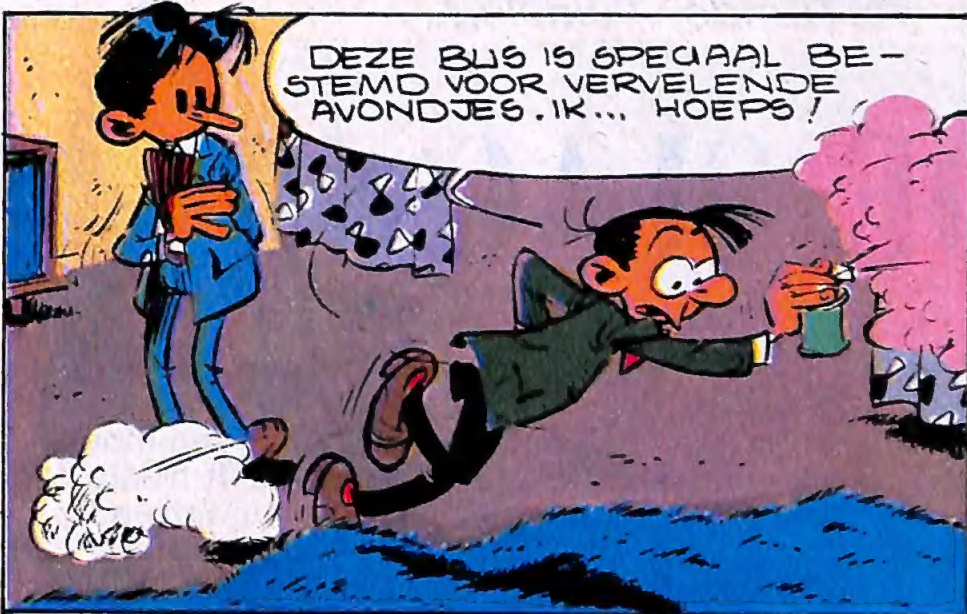

...ENKELE DECORATIEVE PLANTEN TE KIEZEN ZOALS DE STEKENDE DISTEL, DE RELIZE-BRANDNETEL, WAT BOSJES BRAAMSTRUJEN EN DE NODIGE CACTEËN MET BEHOORLIJK SCHERPE STEKELS...

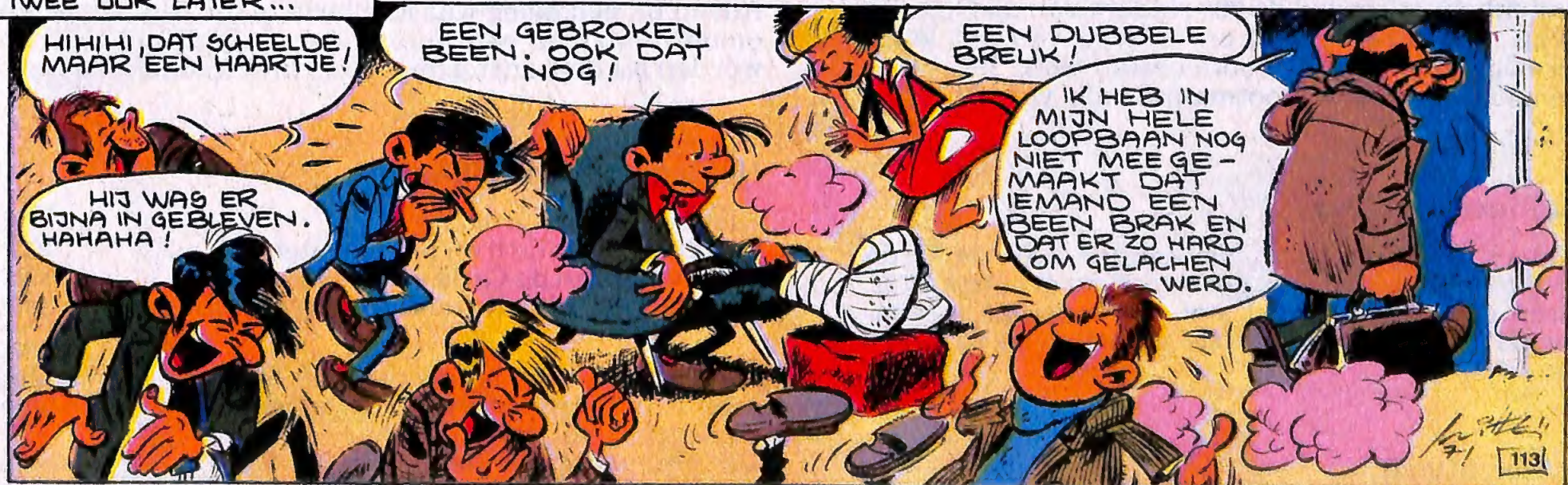

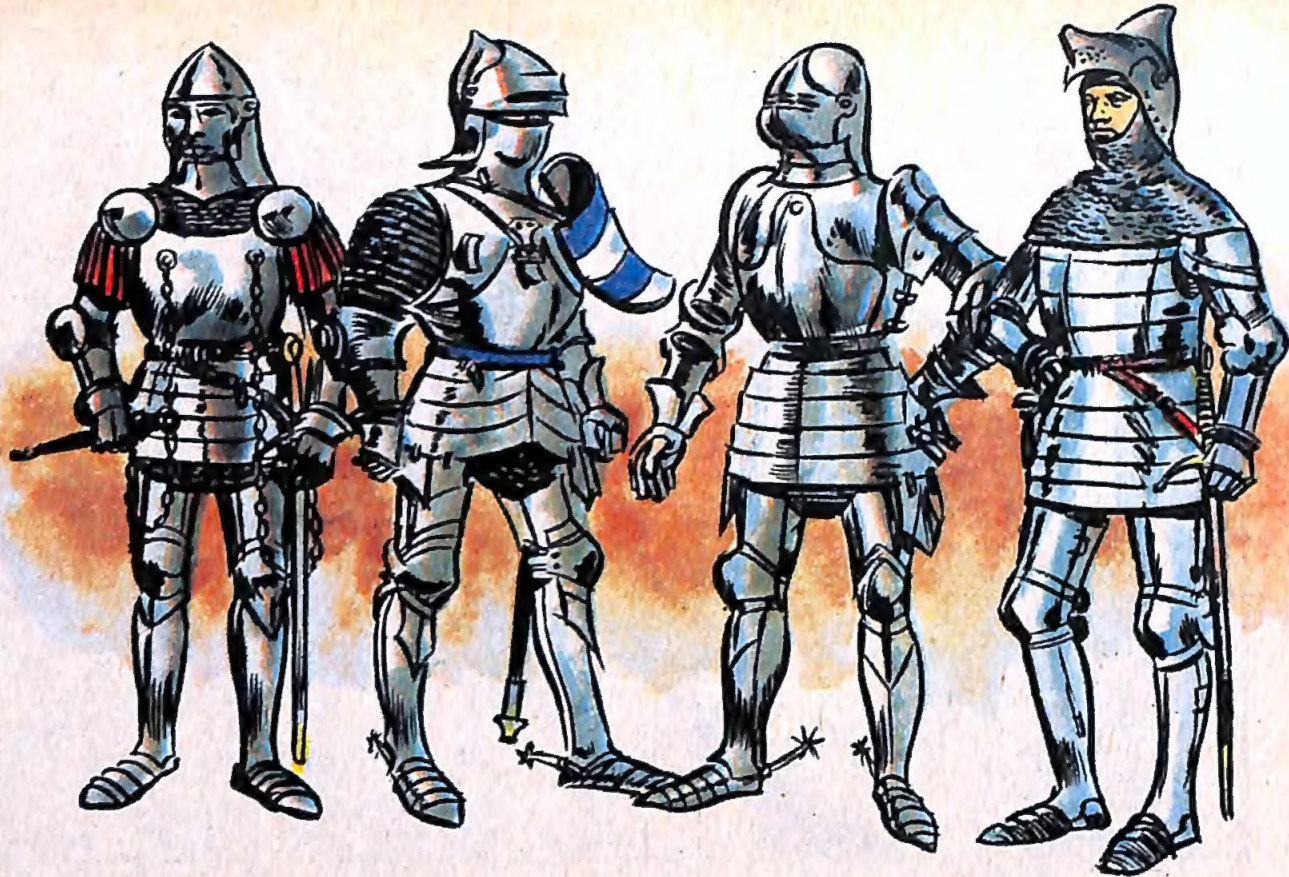
HET ZOU WERKELIJK JAMMER ZIJN OM DIE TERE PLANTJES TE BESCHADIGEN DOOR EEN LANDING BUITEN HET GESTELDE DOEL, NIETWAAR?

JO-EL AZARA
GAG: VICQ

TWEE UUR LATER...

Complete wapenrustingen uit het begin van de XVe eeuw.

*Liliane en Fred Funcken
brengen hun grote
Puzzleposter
in acht delen en vertellen
alle bijzonderheden over
deze «verfilmde» veldslag...*

DE SLAG BIJ TANNENBERG (III)

Onder leiding van de grootmeester van de Orde, von Jungingen, vertegenwoordigde het ridderleger een niet te onderschatten en ongeëvenaarde strijdmacht in die tijd. De normale sterkte was ongeveer veertigduizend man, maar voor de gelegenheid was het leger aangevuld met hulptroepen die ongeveer drieëndertigduizend man telden.

De Duitse ridders

De Kruisridders, die de kern van het Duitse leger bij Tannenberg vormden, waren niet altijd de plunderaars geweest, zoals wij ze beschreven hebben. In het begin waren het er acht, allen kruisridders uit Bremen en Lübeck, die in Jeruzalem de «Broederschap van de Hospitaalridders van de Heilige Maria van de Duitse orde» gesticht hadden. In 1190 waren ze officieel erkend. Ze werden een soort monnik-soldaten in 1198 en ze verleenden dezelfde diensten als de Tempeliers. In die tijd namen de Duitse ridders hun bekende uniform aan: een grote witte mantel met een zwart kruis op de linker schouder. Deze kleuren zouden blijven bestaan tot in de 20e eeuw in de vlag van Pruisen en de militaire onderscheiding van het IJzeren Kruis. Bij Tannenberg vormden de 700 ridders van de Orde de kern van de zware ruitery en de elite van het leger. Bij afwezigheid van de Grootmeester werd het bevel overgenomen door de grootmaarschalk van de Orde.

De geallieerde ridders

De ridders, die hun steun verleenden aan de Orde stonden volledig onder het bevel van de grootmeester. Ze waren eveneens gekleed met een volledige wapenrusting. Ze vormden het grootste gedeelte van de zware ruitery.

De lichte ruitery

Behalve deze rijk uitgedoste en gepantserde ridders,

waren andere ruiters, minder zwaar uitgerust en niet behorend tot de adel, gerecruteerd uit de vrije bevolking van Pruisen.

Het voetvolk

Het voetvolk werd gevormd door boeren afkomstig van de gronden van de Orde, maar, voor deze gelegenheid waren ook veel mannen gevorderd uit de garnizoentroepen van de forten. Behalve de ridders waren nog huurlingen uit de westelijke landen geronseld, met name uit Zwitserland en Nederland. Drie verbonden graafschappen hadden nog voor belangrijke aanvulling gezorgd.

De artillerie

De artillerie van de Duitse ridderorde was de machtigste in het toenmalige Europa. Deze was in Tannenberg aanwezig in de vorm van veldstukken, die een weinig belangrijke rol speelden en de gevechten slechts inleidden met enkele salvo's, die meer indrukwekkend dan effectief waren. Alleen bij een beleg was artillerie in die tijd van belang omdat daarmee een muur of een toren gebeukt kon worden tot deze instortte en een inval mogelijk maakte.

Het leger van de ridders

Ridders van de Orde	700
Geallieerde ruitery en lichte ruiters	25300
Infanterie van de Orde en huurlingen	43000
Geallieerde ruitery van enkele graafschappen	14000
Totaal:	83000

Deze troepen waren verdeeld in 59 vendels, waardoor zeer bruikbare legeronderdelen met ruiters en voetvolk gevormd werden.

De marsorder van deze vendels was zeer streng opgesteld en kon onder geen voorwaarde verbroken worden.

PUZZLE- POSTER! TANNENBERG

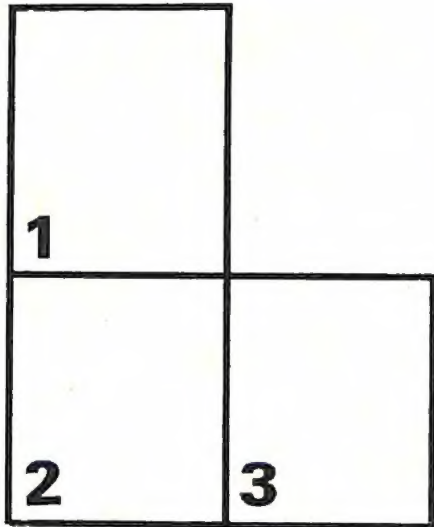
Sla de bladzijde om en je vindt het derde deel van onze tweede PUZZLEPOSTER.

KNIP VOORLOPIG NOG NIETS UIT!

● DE PUZZLEPOSTER groeit van week tot week! Door de nummers van **KLIJFJE** op de juiste manier naast elkaar te leggen (zonder iets uit te knippen) zul je zien hoe het verhaal iedere week aangevuld en uitgebreid wordt.

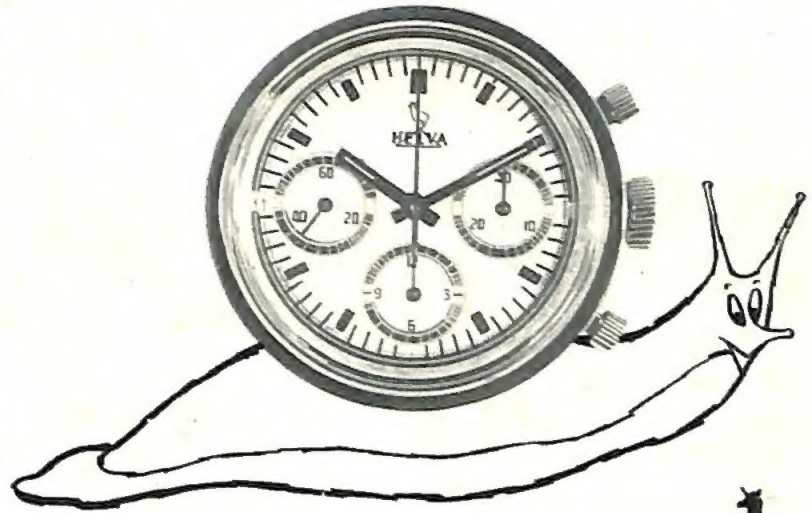
● Pas als deze PUZZLEPOSTER volledig is, neem je een beslissing. Je legt de delen naast elkaar en je bekijkt de prent of je knipt alle onderdelen

zorgvuldig uit, je plakt ze op karton en je hangt ze aan de muur. Je hebt dan een reusachtige en prachtige POSTER!

ONTDEK ELKE WEEK HET WONDERLIJKE VERVOLG VAN JE EIGEN PUZZLEPOSTER!

WANNEER ELKE MILLIMETER
ZIJN BELANG HEEFT...

CHRONOMETREER MET **HELVA**

Zo U geen concessionaris in uw onmiddellijke omgeving heeft, telef. nr. 02/15.33.81 - Henri SCHMIDT P.V.B.A. - Vandermeerschstraat 48 - 1030 BRUSSEL, die U de dichtst bijzijnde verdeler zal aanwijzen.

Levensvreugde! *Het genot te rijden met* **PEUGEOT!**

PX8 Een raspaardje!
De fiets van alle sportieve mensen...
en ook van alle anderen!
Roestvrij - 10 versnellingen.

102MS
Een brommer met pit...
maar zo veilig als een fiets!

Ets. VANDERHULST - 1302 DION-VALMONT.

B Voor een gratis documentatie.

NAAM :

Voornaam : Leeftijd :

Volledig adres :

N

**PUZZLEPOSTER
TANNENBERG**

DEEL 3

Verzamel onze
PUZZLEPOSTERS !

Knip niets uit ! Onze PUZZLEPOSTERS kunnen naar eigen keus blad voor blad
samengesteld worden, maar je kunt dit weekblad ook intact laten ! Maak je keus
pas als je de puzzleposter helemaal compleet hebt !

WORDT VERVOLGD !